

Jäähyväiset asevelvollisuudelle

Aseistakieltäytyjäliitto ry:n hallitus

Viimeiset kymmenen vuotta ovat merkinneet asevelvollisuusinstituution auringonlaskua Länsi-Euroopassa. Ainakin Belgiassa, Hollannissa, Ranskassa, Espanjassa, Italiassa ja Portugalissa asevelvollisuus on lopetettu taisyntään lopettamassa. Useimmissa niissäkin maissa, joissa asevelvollisuus on edelleen voimassa, on siirrytty nk. valikoivaan asevelvollisuuteen: palveluksen suorittaa vain osa asevelvollisuusikäisistä nuoristomiehistä. Tällainen järjestelmä on voimassa Saksassa, Sveitsissä, Itävallassa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.

Jatkuu sivulla 3

Sotilaallinen perustuslaki EU:lle? tai myös Euroopan Unionin matkalla kohti sotaa

Tobias Pflügler

Pitkän odotuksen jälkeen niin kutsuttu Eurooppa-valmistelukunta tuotti luonnoksen EU:n perustuslaiksi. Luonnoksessa on 260 sivua ja se jakautuu neljään lukuun. Perustuslakiluonnokseen on lisätty useita lisäsopimusliitteitä, jotka myös on tarkoitettu perustuslain osiksi. EU:n perustuslaki on luettavissa osoitteessa <http://european-convention.eu.int> (myös suomeksi).

Perustuslaistasivuilla 8-9

For Mother Earth

Kansainvälisen rauhanvankipäivänä 1.12.2003 järjestettiin toiminta suomalaisten aseistakieltäytyjien puolesta eri puolilla Eurooppaa. Brysselissä mielenosoittajista 19 puoleutuivat vankipukuihin ja asettuivat kalterihäkinsisäänsymboloiden suomalaisiamielipidevankieja. Paikalliset vihreät kansanedustajat

Glorieux ja Johan Malcorps osallistuivat mielenosoitukseen kaltereiden takana.

Rauhanvangeista sivuilla 5-7

Helsingin sivariasuntolassa selataan matkailu-esityksiä ja jadyykataan

Simo Heilinen

Huoneita on yhdeksän, kuten asukkaitakin, mutta kaksi huoneista on tyhjiä ja kahdessa vastaavasti asukkeja kaksi. Niissä huoneissa, joissa asuu kaksi miestä, ei ylimääräistä tilaa ole.

Samps Oinaala

Talvi-ilta taittuu hämärästä pimeydeksi. Helsingin siviilipalvelusmiesasuntolan keittiössä istuu väsyneen näköisiä miehiä. "Raskas työ", selvittää Heikki Luoma. "Raskas eilinen ilta", Tuukka Heinonen tarkentaa.

Miehet pohtivat pitkään, kuinka monta asukkaa asuntolassa oikein on ja päätyvät lopulta yhdeksään. Kokonaiskuvaa on vaikea saada, kun työntekijät vaihtelevat ja osa miehistä yöpyy usein tyttöystävien ja kavereiden luona.

Muutenkaan miehet eivät ole saaneet kontaktia kaikkiin kämppäkavereihinsa. Yksi asukkaista ei miesten mukaan puhu mitään. Häntä kutsutaan "Weirdoksi". Yleensä yhteishenki on kuitenkin hyvä. "Katsotaan South Parkia ja syödään yhdessä", Heinonen kuvailee.

Jatkuu sivulla 4

Tässä numerossa myös Siviilipalveluslaki tuottanut jo 45 mielipidevankia Kasarmikuntakumossivari kiellon Kutsuntakampanja tauolle marraskuun lopussa Annin nimikkysymielipidevangeista. 2/Aseistakieltäytyjäliitto järjesti rasismivastaista päivää. 4/Aseistakieltäytyminen Etelä-Koreassa. 6/Aseistakieltäytymis uutisia maailmalta. 7/Sodan vastustajavankilaan Irlannissa, Sotasankari kiistää urotekonsa s.10 / Penni ajatuksistani s.11

Jokainen asejokarakennetaan, jokainen sotalaiva jokalasketaan vesille, jokainen rakettijokalaukaistaan merkitseepohjimmiltaan varkauttaniiltä jotka näkevät nälkää ja jäävät ruuatta, niiltä joilla on kylmä ja jäävät vaatteitta. Se tuhlaa työläistensä hien, tiedemiestensä nerokkuuden, lastensa toivon. Tämä ei ole mikään tapa elää missään todellisissa mielessä. Sodan pilvien alla ihmiskunta roikkuu rautaristillä. -- Dwight Eisenhower 1953

Kasarmikunta kumosisivari-kiellon

Kontiolahdenkunnanhallituspäätti 22.9. pidetyssä kokouksessaan, että siviilipalvelusmiehiä voidaan jatkossa palkata kunnan palvelukseen. Asiasta oli jätetty aloite kunnanvaltuuston edellisessä kokouksessa. Kunnassa oli aiemmin voimassa vuonna 1994 tehty päätös, jonka mukaan sivareita ei "tässä vaiheessa" oteta. Joensuun kupeessa sijaitsevan Kontiolahden alueella sijaitsee Pohjois-Karjalan prikaatin varuskunta.

Kutsuntakampanja tauole marraskuun lopussa

Syksyn 2003 kutsuntakampanja loppui kutsuntojen myötä marraskuun lopussa – jatkuakseen taas ensi vuoden syyskuussa. Aikaisempien vuosien tapaan kampanja onnistuinytkin mainiosti: lennäkkejä tilattiin noin 40 paikkakunnalle ja myös uusia Tee työtä jolla on tarkoitus -julisteita levitettiin useissa kaupungeissa. Lämmin kiitos kaikille kymmenille kampanjaan eri puolilla Suomea osallistuneille vapaaehtoisille!

Anni Sinnemäki kysymielipidevangeista

Kansanedustaja Anni Sinnemäki (vihr.) jätti kansainvälisen rauhanvankipäivänä 1.12. eduskuntakysymyksen Suomen mielipidevangeista. Hän viittaa Amnesty Internationalin kantaan siviilipalveluksen keston rangaistuksenluontoisuudesta sekä mielipidevankiongelmiaan jakysyy, mitä hallitus aikoo tehdä suomalaisen ihmisoikeusongelman ratkaisemiseksi, eli onko hallituksen tarkoitus esittää siviilipalvelusajan lyhentämistä. Asianomaisen valtioneuvoston jäsenen on annettava vastaus kolmen viikon sisällä kysymyksen jättämisestä.

Pääkirjoitus

Simo Hellsten

Yhdysvaltojen imperiumi liittolaisineen aloitti keväällä 2003 kansainvälisen lain vastaisen hyökkäyssodan Irakia vastaan perustellen hyökkäystään maan väitetyillä joukkotuhoaseilla. YK:n asetarkastajat Hans Blixin johdolla eivät löytäneet Irakista merkkejä säilytetystä joukkotuhoaseista. Myöskään nyt tehtävästään eronneen David Kayn johtamat Yhdysvaltojen omat asetarkastajat eivät pystyneet löytämään Irakista joukkotuhoaseita.

Samaan aikaan kun etsinnät Irakissa osoittautuivat tuloksettomiksi löysivät USA:n ja sen liittolaisten kansalaiset puolestaan liittouman omista sotilastukikohdistaselviätodisteita liittoumista joukkotuhoaseista.

Avoimen sodan aikana Yhdysvaltojen armeija pelasti suuren medianummutuksensaattelemana irakilaisesta sairaalasta sotamies Jessica Lynchin. Pelastusoperaatio ja väitetty vangin pahoinpitely osoittautuivat myöhemmin valheeksi.

Samaan aikaan yhdysvallat pitää satoja vankeja, joita ei ole syytetty mistään rikoksesta ja joiden oikeudellinen status on evätty, Guantamon sotilastukikohdassa, josta on myös kuulunut raportteja kidutuksesta.

Imperiumin moraalit ja logiikka tuntuu äkkiseltään ontuvalta, mutta on ymmärrettävämpää Pentagonon työskentelevän strategin lausunnon valossa: "USA:n asevoimien käytännön roolion pitää maailmaturvallisuuden edentuloon ottaa huomioon kulttuuriselle aynnäköllemme. Näiden päämäärien eteen olemme valmiit tekemään kohtuullisen määrän tappamista."

Voima joka on valmis ja ilmeisen kykenevä suoraan väkivaltaan tukeakseen rakenteellista väkivaltaa kulttuurisenväkivallanoikeuttamanatukseen.

kuitenkaan on pysyvä - niin maailman kuin Yhdysvaltojen rauhaa rakastavien ihmistenkin onneksi.

Toimimalla kuten toimii Yhdysvallat synnyttää jatkuvasti kasvavaa vastarintaa itseään vastaan ja "terrorismin vastaisella sodallaan" luo yhä laajemmalle levinyttä terrorismia. Samaan aikaan kansa maan rajojen sisäpuolella unohtuu, kun yhä kasvava osuus valtion rahoista tuhlaataan ulkomailla ruutina, teräksenä ja polttoaineena savuna ilmaan. Näistä syistä USA tulee seuraamaan Rooman, Britannian ja Neuvostoliiton tiellä.

Artikkelissaan "On the Coming Decline and Fall of the US Empire", josta edellä käytetty lainauskin on peräisin, tutkija professori Johan Galtung laskee Yhdysvaltojen imperiumilla olevan elinaikaa noin 20 vuotta, alkaen vuosittain hahmottamalla.

Toivottavasti hänen arvionsa on pessimistinen.

Amnesty International adoptoi kaksitotaalikieltäytyjää siviilipalveluslakituottanutjo 45 mielipidevankia

Amnesty International -ihmis-oikeusjärjestön kansainvälinen sihteeristö on ilmoittanut Aseistakieltäytyjäliitolle tunnustaneensa 14.11. kaksi vangittuna olevaa totaalkieltäytyjää mielipidevangeiksi. Uudet mielipidevangit ovat 20-vuotias Kontiolahdelta kotoisin oleva Johannes Lilja ja 19-vuotias helsinkiläinen Lasse Jansson. Molemmat suorittavat siviilipalvelusrikoksesta langetettua maksimimittaista 197 vrk:n tuomiota. Lilja on ollut vangittuna heinäkuusta, Jansson elokuusta lähtien.

Lilja oli hakenut siviilipalvelukseen kutsunnoissa syksyllä 2001 väkivallan vastaisen vakaumuksensa johdosta, mutta ilmoitti myöhemmin kieltäytyvänsä sen suorittamisesta siviilipalveluksen rangaistuksenomaisen pituuden, sen yleisen yhteiskunnallisen tarkoituksellisuuden ja siviilipalvelusjärjestelmän käytännöllisten epäkohtien johdosta. Hän tuomittiin vankeuteen Loviisan käräjäoikeudessa kesäkuussa 2002. Hovioikeus piti tuomion ennallaan tämän vuoden kesäkuussa antamassaan päätöksessä.

Jansson puolestaan haki siviilipalvelukseen syksyllä 2002, mutta kieltäytyi suorittamasta sitä vastalauseena siviilipalveluksen rangaistuksenluontoiselle pituudelle ja muille epäkohdille. Hänet tuomittiin Loviisan käräjäoikeudessa toukokuussa 2003. Hän ei valittanut tuomiosta.

Amnesty International on tunnustanut marraskuun 1999 jälkeen yhteensä jo 45 suomalaista totaalkieltäytyjää mielipidevangeiksi, koska pitää siviilipalveluksen kestoja rangaistuksenluontoisena: siviilipalvelus (395 vrk) on yli kaksi kertaa yleisimmän varusmiespalveluksen (180 vrk) mittainen. Amnesty tulee ilmoituksensa mukaan jatkamaan totaalkieltäytyjien tunnustamista mielipidevangeiksi siihen saakka kunnes siviilipalvelusaika lyhenee. Järjestön mukaan siviilipalvelus saisi olla korkeintaan puolitoista kertaa varusmiespalveluksen yleisimmän keston mittainen.

Siviilipalvelusajan lyhentämistä on käsitelty eduskunnassa viimeksi syksyllä 2000. Tuolloin eduskunta päätti hylätä hallituksen esityksen palvelusajan lyhentämisestä 12 kuukauteen. Tämä muutos ei toteutusaankaan olisi riittänyt ratkaisemaan mielipidevankiongelmia. Suomalainen siviilipalvelus poikkeaa kestojaan suhteellisesti merkittävästi sekä siviilipalveluksen kestoja koskevista kansainvälisistä suosituksista että muiden Länsi-Euroo-

pan maiden käytännöistä. Niissä Länsi-Euroopan maissa, joissa asevelvollisuus on edelleen voimassa, siviilipalvelus on jokosamanmittainen tai hieman asepalveluksen perusteella pidempi.

Siviilipalveluksen rangaistuksenomainen kesto ja muut ongelmat ovat vaikuttaneet totaalkieltäytymisen voimakkaaseen lisääntymiseen viime vuosina. 1990-luvun puolenvälistä lähtien totaalkieltäytyjiä oli vuosittain 10-20, viime vuosina heitä on aseistakieltäytyjäliiton arvion mukaan ollut 50-70. Lokakuun alussa Suomen vankiloissa istui yhteensä 19 siviilipalvelusrikoksesta tai asevelvollisuudesta kieltäytymistä tuomittua aseistakieltäytyjää.

Lilja ja Jansson lienevät tällä hetkellä ainoat Amnesty Internationalin tunnustamat mielipidevangit Euroopan Unionin alueella. Suomen lisäksi Kreikka on ainoa EU:n jäsenmaa, jossa järjestö on viime vuosina puuttanut aseistakieltäytyjien kohteluun. Amnesty Internationalin vuosiraportin 2003 mukaan viime vuonna mielipidevankeja oli kuudessa Euroopan ja entisen Neuvostoliiton alueen maassa: Armeniassa, Suomessa, Sveitsissä, Turkissa, Valko-Venäjällä ja Venäjällä (lähde: <http://web.amnesty.org/report2003/2eu-index-eng>)

Sivari & Totaali -lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Sivari & Totaali on Aikakauslehtien liitto ry:n sekä kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kulttiry:n jäsen.

Tilaukset 13 euroa/vuosi. Tili SAMPO 800017-750541. Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

Toimitus: Simo Hellsten (päätoimittaja), Sampsa Oinaala (toimitussihteerit), Kaj Raninen, Jyrki Lappalainen

Painopaikka: Pyhäjokiseudun kirjapaino SLP oy, Oulainen

Kaikki kiinnostuneet voivat lähettää materiaalia julkaisuumme. Sivari & Totaali ei pysty maksamaan tekijöille palkkioita.

Toimitustyön kannalta olisi helpointa, jos juttusi saapuisivat meillesähköpostina, mutta otamme toki vastaan myös käsin kirjoitettuja hengentuotoksia. Kuvitusta tai valokuvia voi lähettää paperilla, muttamieluumminkuvatiedostoina sähköpostilla liitetiedostona.

Me toimituksessa katsoimme oikeudeksemme päättää

julkaistavista jutuista ja tarvittaessa lyhentää niitä sekä korjata kieliooppi- ym. virheitä.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeliansa takana.

Aseistakieltäytyjäliitto/Sivari & Totaali
Veturitori 3
00520 Helsinki
akl@aseistakieltaytjialiitto.fi

Jäähyväiset asevelvollisuudelle

Keskusteluargumentit, joiden perusteella asevelvollisuudesta on luovuttu tai sen sisältöä muutettu radikaalisti, ovat luonnollisesti olleet erilaisia eri maissa. Kuitenkin myös yhteisiä tekijöitä löytyy. Kylmän sodan jälkeisessä Euroopassa se uhkakuva, jonka perusteella asevelvollisuusarmeijoita on pidetty yllä, maahankohdistuvan laajamittaisen hyökkäyksen torjuminen, ei ole enää realistinen. Sensijaan armeijoille on saatettu nähdä uutta käyttöä esimerkiksi kriisinhallinta- ja tehtävissä sotilaallisissa operaatioissa kaukana oman maan rajojen ulkopuolella (esim. Jugoslaviassa, Irakissa tai vaikkapa Ranskan omissa sotilaallisissa operaatioissa). Samalla sotilasteknologinen kehitys näyttää tehneen asevelvollisuusarmeijoihin puhtaasti sotilaalliselta kannaltavan hanaikaisia: nykykaikaisessa sodankäynnissä ei tarvita enää niinkään heikosti aseistettua tykinruokaa, vaan kehittyneen teknologian korkeastikoulutettuja käyttäjiä ja joustavasti liikuteltavia, iskukykyisiä joukkoja.

Yleisestä eurooppalaisesta suuntauksesta löytyy kuitenkin yksi silmiinpistävä poikkeus: Suomessa yhä noin 80 % kaikista asevelvollisuusikäisistä miehistä suorittaa varusmiespalveluksen. Tämä ei merkitse, että turvallisuusympäristön muutos olisi jäänyt huomiotta Suomessakaan: muutos on tunnustettu sanoissa, laajan asevelvollisuusarmeijan sotilaallinen ja poliittinen vanhanaikaisuus on puolestaan tullut epäsuorasti esille puolustusvoimien varustelupoliitikassa. Asevelvollisuuteen tämä ei kuitenkaan ole vaikuttanut. Miksei? Avainkäsitteitä tämän hahmottamisessa ovat "turvallisuuspolitiikan teorian ja käytännön erkaantuminen" ja "kahdella raiteella ajaminen".

Turvallisuuspolitiikan käytännön ja teorian erkaantumisen ymmärtämiseksi on syytä tutustua 1990-luvulta peräisin oleviin turvallisuuspolitiikkaaluettaaviin asiakirjoihin, esim. vuonna 1997 hyväksytyyn turvallisuuspoliittiseen selontekoon "Euroopan turvallisuuskehitys ja Suomen puolustus". Selonteossa kerrotaan turvallisuusympäristön merkittävästä vakautumisesta ja puhutaan kauniita sanoja siitä, että turvallisuus on käsitettävä sotilaallista ja poliittista turvallisuuttalaajemmin. Tällä sanahelinällä ei kuitenkaan ole minkäänlaista jatkuvuutta raportin siirtyessä käsittelemään puolustuspoliittisia doktriineja ja armeijan lähiaikojen asehankintatarpeita.

"Kahdella raiteella ajaminen" taas viittaa sotilashallinnon pitkään jatkuneeseen pyrkimykseen pitää kiinni yhtä aikaa sekä laajasta asevelvollisuudesta että armeijan modernisoinnista. Jälkimmäinen viittaa uuden aikaisen aseistuksen hankkimiseen (tunnetuimpana esimerkiksi Hornet-hankinnat) sekä siihen, että asevelvollisuusjärjestelmän sisäön perustettua ammattimaisempia ja tehokkaampia joukko-osastoja (valmiusprikaati). Kärjistetyisänsä on edetty kohti tilanne, jossa Suomessa on tosiasiallisesti sekä asevelvollisuus- että palkka-armeija. 1990-luvun aikana kahdella raiteella edettiin varsinkin pitkäle: "Kalustoon on voitu investoida kun miehistö perustuu asevelvollisuuteen." (ev.luut. Niilo Kärki; Ydin 4/2003).

Miksi sitten molemmat raiteet? Miksi myös asevelvollisuutta pidetään yllä? Virallinen selitys kuuluu, että Suomen "aluepuolustusjärjestelmä" tarvitsee suuren reservin, koska Suomen maantieteellisen aseman johdosta on välttä-

mätöntä varautuma maahankohdistuvaan laajamittaiseen hyökkäykseen. Kuinka todennäköinen tällainen uhka kuitenkin nykyään on? Esimerkiksi Ruotsi ja Norja ovat jopuolustus suunnittelussaan luopuneet ajatuksesta, että maahan kohdistuva laajamittainen hyökkäys olisi todellinen uhkakuva, jota vastaan pitää varautua sotilaspoliitikassa. Ehkä tilanne onkin kääntynyt päällelleen: Suomen geopoliittinen asema ei todellisuudessa pakota ylläpitämään asevelvollisuutta, mutta sitä yhdessä historiallisten

kaikkea sitä, että kattavasta asevelvollisuudesta luovuttaessa armeija muuttuu vain yhdeksi yhteiskunnan instituutioksi muiden joukossa. Tällöin armeijaa ja sen oikeutusta, rahoitustayms. lähestyttäisiin samankaltaisin argumentein kuin muidenkin instituutioiden kohdalla, eikä mystisluontoisin hypoteesein ("kyllähän se on niin että joka maassa on oltava armeija, jos ei oma niin sitten jonkun muun") tai viittaamalla ylikuuden vuosikymmenen takaisin historiallisiin tapahtumiin. Tällöin myös armeijan merkitys yhteiskunnan

Turvallisuuspolitiikan teorian ja käytännön suhdeon päivitettävä vastaamaan nykytodellisuutta.

Helsingin kutsunnat syksyiltä 2000

Simo Hellsten

kertomusten kanssa voidaan käyttää tekosyynä perustelemaan sitä.

Todelliset syyt asevelvollisuusarmeijan ylläpitämiseen lienevät muita kuin sotilaallisia. Armeijaa ja sen edunvalvoja kokevat omalle yhteiskunnalliselle asemalleen tärkeäksi, että armeija on asevelvollisuuden kautta totalistiläsnä yhteiskunnassa. Tämän myötä tietyt armeijan kannalta hyödylliset yhteiskunnalliset käytännöt pysyvät elossa. Esim. armeijan käyminen pysyy "itsestään selvytenä" kaikille nuorille miehille (niinkuin se on aikaisemmin ollut ja on osittain vieläkin), ja armeijan käyneitä miehiä suositaan työmarkkinoilla (pitää osittain edelleen paikkansa, vaikkei niin merkittävästi kuin aiemmin). Asevelvollisuus on myöskin tapalevittäjä militaristisista arvoista yhteiskuntaan ja pitää yllä "maanpuolustustahtoa". Samalla armeija on monien vallan kahvassa olevien, usein suurten ikäluokkien edustajien, lempilapsi, jonka ajatellaan tuovan kansallista yhtenäisyyttä ja ylpeyttä. Voi olla jopa niin, että joillekin kattavaan asevelvollisuuteen yhdistyvä mielikuva laajoista vihollisrintamista vastaa tarpeeseen löytää selkeitä vastakkainasetteluja ja viholliskuvia tilanteissa, jossa niitä ei löydy yhteiskunnan viralliselta poliittiseltä kentältä - ilmiö, joka on purkautunut monissa muissa eurooppalaisissa valtioissa populististen oikeistorintamien nousuna.

Toisin sanoen armeija, sen edunvalvojat ja siitä militaristista tyydytystä saavat tahot pelkäävät ennen

moraalisena ja poliittisena tukipilarina joutuisi uudelleen arvioitavaksi, kuten myös kansalliseen armeijaan yhdistyvät mielikuvat kansojen välisistä vastakkainasetteluista ja kansaa yhdistävästä yhdestä tahdosta.

Asevelvollisuuden muutoksesta käytävässä suomalaisessa keskustelussa on paljon myyttejä. Näistä ajankohtaisin on nykyisen kaltaisen järjestelmän ja Suomen sotilaallisen liittoutumisen esittäminen vaihtoehtoina. Esityksessä on tuskin kovinkaan paljon perää: Suomen lisäksi lähes ainoita maita maailmassa, joissa on edelleen laaja, lähes koko ikäluokkaa koskeva asevelvollisuus, ovat NATO:n jäsenmaat Turkki ja Kreikka. Ja toisinpäin: sotilaallisesti liittoutumattomassa Ruotsissa siirryttiin valikoivan asevelvollisuuden malliin jokymmenisen vuotta sitten. Mikäli Suomi liittyy NATO: on tai johonkin muuhun sotilaalliseen liittoutumaan, setoki kasvattaa paineita luoda ammattimaisia joukko-osastoja, joita on mahdollista käyttää sotilasliiton yhteisissä operaatioissa rajojen ulkopuolella, mutta niitä voi tietysti olla asevelvollisuusjärjestelmän sisälläkin.

Pitkätimyytten maailmaankuuluvat myös perinteiset "ei-militaristiset" argumentit asevelvollisuuden puolesta. Usein on sanottu, että armeija pysyy paremmin muun yhteiskunnan kontrollissa, kun se perustuu asevelvollisuuteen (siitä ei siis kehity omaa erillistä saarekettaan ja voimakeijää, joka saattaisi äärimmäisessä tapauksessa muodos-

taa vaikkapa sotilasvallankaappauksen uhan). Tämä ajatus ei kuitenkaan ole Suomen kaltaisissa yhteiskunnissa relevantti: esim. Iso-Britanniassa ja USA:ssa on ollut palkka-armeijajopitkään, mutta se ei ole muodostanut uhkaa muulle yhteiskunnalle. Toisaalta myös asevelvollisuusarmeijassa komentajat ovat joka tapauksessa ammattisotilaita, eikä rivisotilailla tavallisesti ole kovin paljon sanottavaa siihen, mihin heitä käytetään. On hyvä muistaa vaikkapa, että Kiina murskasi demokratiaa vaativat opiskelijamielenosoitukset 1989 asevelvollisia käyttämällä, Chilessä oli vuoden 1973 sotilasvallankaappauksen aikana asevelvollisuusarmeija ja että Hitler toteutti valloitusretkensä asevelvollisilla.

Toinen, ehkä vähän relevantimpi, argumentti on se, että asevelvollisuusarmeijaa on vaikea käyttää kaukana oman maan rajojen ulkopuolella, kun taas ammattiarmeija on siihen paljon sopivampi. Tämä on sinänsä totta: esimerkiksi USA ja Iso-Britannia käyttivät kevään 2003 Irakin sodassa puhtaasti ammattiarmeijaa, ja menestys oli huomattavasti parempi kuin vaikkapa silloin, kun USA kävi sotaa asevelvollisuuteen perustuvalla armeijalla Vietnamissa. Kuitenkin, kuten aiemmin on todettu, myös asevelvollisuusarmeijoiden sisällä voilla - ja useimmiten onkin - ammattimaisia joukkoja, joita voi käyttää sotimiseen kaukomailla. Yleinen asevelvollisuus ei ole vaihtoehto interventioarmeijalle, mutta se voi olla olemassa sellaisen lisäkkeenä.

Aseistakieltäytyjäliitto näkee, että niitä syitä, jotka ovat johtaneet asevelvollisuuden loppumiseen tairadikaaliin muuttamiseen muualla Euroopassa, ei voida loputtomiin jättää huomiotta Suomessakaan. Turvallisuuspolitiikan teorian ja käytännön suhde on päivitettävä vastaamaan nykytodellisuutta. Erilaisiin turvallisuusuhkiin on varauduttava tämän päivän näkökulmasta tehtyjen arvioiden pohjalta. Aseistakieltäytyjäliiton näkemyksen mukaan tällainen analyysi johtaisi nykyisen kaltaisen armeijalaitoksen lakkauttamiseen ja sen korvaamiseen esim. laajennettua rajavartiolaitosta muistuttavalla pienellä ammattimaisella organisaatiolla. Säästyvät varat voitaisiin käyttää esim. "ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen, taloudellisen vapauden, sosiaalisen vastuun ja ympäristön suojelemisen" turvaamiseen, kuten yllä viitatussa turvallisuuspoliittisessa selonteossa turvallisuuden osatekijöiksi määritellään.

Todennäköisin lähiaikojen kehityssuunta Suomessa lienee kuitenkin muiden Pohjoismaiden kaltaisen "valikoivan asevelvollisuuden" toteuttaminen, jolloin palvelukseen tullaan kutsumaan vain osa asevelvollisuusikäisistä miehistä. Menetelmät, joilla tätä osavaliikoituu, vaihtelevat eri maissa. Keskeisiä todellisia perusteita ovat kuitenkin yleensä henkilön motivaatio ja hyödyllisyys armeijan kannalta. Aseistakieltäytyjäliitto näkee valikoivan asevelvollisuuden mallin merkittävänä edistysaskeleena antimilitarismien kannalta: se merkitsisi loppusuomalaisen militarismin peruskäytännön ("jokamiehen velvollisuus on käydä armeijaa") ja edistäisikin näin tilannetta, jossa armeijastakin yltäisi keskustelemaan yhtenäyhteiskunnallisen instituutiona muiden joukossa.

Kannanotto 3.11.2003

Helsinginsivariasuntolassa selataan matkailuesitteitä ja dykkataan

Yhteishengen muodostamista haittaa se, ettei asuntolassa ole ahtaan keittiön lisäksi muuta yhteistä oleskelutilaa. "Täällä keittiössä selataan Aurinkomatkojen esitteitä ja vihataan yhteiskuntaa", Heinonen selostaa. "Ensi viikolla ruvetaan painimaan", Teemu Ahola ehdottaa.

"Kyllä tämä aika tehokkaasti ajaa ihmiset baareihin", Luoma pohtii. "Sinne on mentävä jos haluaa nähdä kavereita."

Kritiikkiä ja kehuja

Asuntola on ollut käytössä runsaan vuoden. Se perustettiin helpottamaan siviilipalvelusmiesten asuntopulaa pääkaupunkiseudulla. Aukkaat ovat Helsingin kaupungin palveluksessa. Nykyisestä siviilipalvelusmiesjoukosta valtaosa suorittaa palvelustaankulttuuriasiankeskuksessa tai opetustoimessa, mutta mahtuupayksi keskuspesulaankin.

Pohjoishaagalaisen kerrostalon yläkerrassa sijaitsevan asuntolan ikkunoista avautuvat huoltoasema ja parkkipaikka. Vieressä ylisee Vihdintie.

Siviilipalvelusmiehiä ihmettyttää asuntolan huoneiden jako. Huoneita on yhdeksän, kuten asukkaitakin, mutta kaksi huoneista on tyhjillään ja kahdessa vastaavasti asukkeja kaksi. Niissä huoneissa, joissa asuu kaksi miestä, ei ylimääräistä tilaa ole. "Ihmettelen, mihin sitä voisi panna kamat, jos tämä olisi ainoa asunto", Heinonen pohtii.

Ahtautta kritisoi myös asuntolan entinen asukas Rauno Nikula kaupungille lähettämässään avoimessa kirjeessä. Hän muistuttaa, että siviili-

Simo Heilsten

"Täällä keittiössä selataan Aurinkomatkojen esitteitä ja vihataan yhteiskuntaa", Heinonen selostaa. "Ensi viikolla ruvetaan painimaan", Teemu Ahola ehdottaa.

palvelusmiehen majoitustiloja ei voida suoraan verrata esimerkiksi varusmiesten vastaaviin. "Varusmiehen ei tarvitse huolehtia vaatetuksesta eikä ruokapuolesta. Nämä seikat sekä monet muut käytännön asiat, jotka jäävät siviilipalvelusmiehen itsensä hoidettavaksi, asettavat majoitukselle kohtuullisuuden vaatimukset", hän muistuttaa.

Nikula kiittelee kirjeessään asuntolan pääkaupunkiseudun majoitukseen tuomaa helpotusta. "Ongelma ei ole kuitenkaan kadonnut, eikä se ratkea silläkään, että asuntola ylikuormitetaan", hän huomauttaa.

Tilanpuutteen lisäksi kritiikin kohteena on asuntolan vetoisuus ja sisälämpötila, joka viime talven pak-

kasillaputosalimmillaan 15 asteeseen. Korjaustarpeiden vastapainoksikirjeessä saavat kiitosta asuntolan siisteys, hyvät pesutilat sekä uusi pakastin. "Ja lämmintä vettä tulee!" jatkaa nykyisistä asukkaista Ahola. "Kylmää vettä onkin sitten vaikeampi saada", Tero Anttonen toppuuttelee.

Ruokatarpeet roska-alavalta

Jutustelun lomassa sivariasuntolan asukkaat aloittavat ruoanlaiton. Ruokatarpeeton löydetty läheisen markkinan roska-alavalta. Siviilipalvelusmiehet ovat saaneet roskisdykkauksesta oivan keinon vähäisten rahojensa säästämiseen. "Käymme porukalla dykkaamassa", Ahola selostaa. "Keittiössä istutaan ja syödään tosi paljon."

Puhe siirtyy asuntolan sääntöihin, joista asukkaat löytävät paljon ihmeteltävää. Omiaverhoja asuntoihin ei saisi tuoda "paloturvallisuussyistä". Parvekkeella ei saa tupakoida, vaan savuille päästäkseen on kiivettävä portaita alas pihalle. Muidenkin päihteiden suhteen säännöt ovat tiukat. "Pomo sanoi, että muutaman saunakaljan saa ottaa, mutta meillä ei ole saunaa", Heinonen pohtii.

Rajoituksista huolimatta asuntolan soluissa tehdään muutakin kuin nukutaan. Matti Niinimäki esittelee tietokonettaan ja äänentoistolaitteitaan. "Teen hiphop-biittejä ja musaa levysoittimilla."

Anttonen puolestaan askartelee huoneensa iltaisin rumpuja. Seon hyvää vastapainoa siviilipalvelustyölle. "Palvelen päiväkodissa. Mitäs siellä teet... Päivät on ajanviettoa ja illat tuotavaa työtä."

Aseistakieltäytyjäliitto järjesti rasisminvastaista päivää

Miira Rauhamäki

Aseistakieltäytyjäliiton Jyväskylän paikallisosasto järjesti yhdessä muutamien muiden kansalaisjärjestöjen kanssa rasisminvastaisen päivän Jyväskylässä. Lauantaina 8. marraskuuta toteutetussa tapahtumassa marssittiin yli 50 henkilöä koolle keränneellä mielenosoituskulueella halki kaupungin rumpu- ja kymppineito Golala Aftab, Jyväskylän kaupungin ulkomaalaistomiston johtaja Kati Turtiainen, Kuokkanen yläasteen rehtori Raimo Tokkari sekä 11 vuotta sitten Iranista Suomeen muuttanut lähihoitajaopiskelija Shahla Ghadiri. Golala Aftab kertoi joutuneensa jyvaskyläläisellä Kuokkanen yläasteella koulussa heti poikien silmätikuksi. Koulukiusaaminen jatkui vuosia huuteluun, potkimiseen ja tukasta repimiseen muodossa.

Paneeliin ottivat osaa viisi vuotta sitten Iranista Suomeen muuttanut parikymppinen neito Golala Aftab, Jyväskylän kaupungin ulkomaalaistomiston johtaja Kati Turtiainen, Kuokkanen yläasteen rehtori Raimo Tokkari sekä 11 vuotta sitten Iranista Suomeen muuttanut lähihoitajaopiskelija Shahla Ghadiri. Golala Aftab kertoi joutuneensa jyvaskyläläisellä Kuokkanen yläasteella koulussa heti poikien silmätikuksi. Koulukiusaaminen jatkui vuosia huuteluun, potkimiseen ja tukasta repimiseen muodossa.

"Olin heidän silmissään neekerin", hän selitti katkerana ja totesi, ettei pystynyt keskittymään koulunkäyntiin lainkaan.

Tuukka Rönkkö

Aftab ei kuulemma saanut tukea silloiselta Kuokkanen koulun rehtorilta, joka vain käski näyttämään keskisormea takaisin. Voionmaan lukiossa nykyään opiskeleva Aftab ei edelleenkään uskalla liikkua yksin iltasin kaupungin keskustassa.

Shahla Ghadiri totesi puheessaan, kuinka vaikeaa korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien on saada oman alansa töitä Suomessa: heille tyrkytetään siivoojan tehtäviä. Kau-

pungin ulkomaalaistomiston johtaja Kati Turtiainen puolestaan kaipasi mediaalta lisää asiallisia juttuja maahanmuuttajista heihin kohdistuvien syrjinnän ja epäluulojen kitkemiseksi. Hänentilastonsa mukaan Jyväskylässä asuu tällä hetkellä 2027 maahanmuuttajaa, joista vajaa tuhat on työn tai avioliiton kautta tulleita siirtolaisia.

Aseistakieltäytyjäliiton ohella rasisminvastaisen päivän järjestivät Jyväskylän Yliopiston Ylioppilaskun-

nan kehitys yhteistyövaliokunta, Rajat Rikki ry, Solidaarisuus-yhdistys sekä maahanmuuttajanaisten Astera-yhdistys. Aseistakieltäytyjäliiton Jyväskylän osasto on aiemminkin viritellyt yhteistyötä muidenkin paikallisten kansalaisjärjestöjen kanssa esimerkiksi toimimallakoolle kutsujanajapäjä järjestäjänä Lounaispuistossa järjestetyssä Rauhaa-konsertissa viime keväänä. Kyseisessä tapahtumassa järjestelyihin otti osaa noin 20 eri kansalaisjärjestöä. Seuraavaksi keväksi yhteistyötä on viritelty paikallisen SETAn kanssa festareiden muodossa.

Tuukka Rönkkö

RAUHANVANGIT 1.12.2003

Rauhanvankipäivänä toiminta suomalaisten aseistakieltäytyjien puolesta eri puolilla Eurooppaa

Kansainvälisenä rauhanvankipäivänä 1.12.2003 järjestettiin toiminta suomalaisten aseistakieltäytyjien puolesta eri puolilla Eurooppaa. Rauhanvankipäivää vietti Suomen vankiloissa parikymmentä aseistakieltäytyjää. Heistä kaksi, 20-vuotias Johannes Lilja ja 19-vuotias Lasse Jansson, on Amnesty Internationalin tunnustamia mielipidevankeja.

Antimilitaristinen kansalaistotelemattomuusryhmä Muurinmurtajat protestoi suomalaisten mielipidevankien puolesta Helsingissä klo 14.00. Kolme rauhanaktivistia osallistui kansalaistotelemattomuuteen liiteröimällä julisteita pääesikunnan seinään. Julisteissa vaadittiin rauhanvankien vapauttamista sekä ironisoitiin armeijan "Tee työtä jolla on tarkoitus" -propagandakampanjaa. Antimilitaristitehtävät liiteröidä nelisenkymmentä julistetta, ennen kuin poliisi kiinnotti heidät. Heidät vietiin poliisiasemalle, jossa heidät kuulusteltiin ja jokaiselle langetettiin 14 päiväsakon rangaistus "lievästä vahingonteosta ja niskoittelusta". Heidät vapautettiin illan suussa. Muurinmurtajat on vapaamuotoinen antimilitaristinen ryhmä, jonka toimintatapa on avoin, väkivallaton ja vastuullinen kansalaistotelemattomuus. Se syntyi alkuvuonna 1997. Kyseessä oli jo viidestoista sen järjestämä kansalaistotelemattomuustapahtuma. Jyväskylässä taas Aseistakieltäytyjiliiton paikallisosasto järjesti häkkiproformanssin ja piti informaatiopistettä Kävelykadulla kaupungin keskustassa.

Belgialainen rauhanjärjestö For Mother Earth järjesti mielenilmauksen Brysselin keskustassa ja Suomen suurlähetystön edustalla vaatiin suomalaisten aseistakieltäytyjien välitöntä vapauttamista ja aseistakieltäytymisoikeuden täyttämistä.

Brysselissä mielenosoittajat kokoontuivat kello 11:00 kaupungin keskustaan Anneessens-aukiolle katuteatterihenkiseen mielenilmaukseen. Aukiolle lipustettiin vankila-kulissi, jonka takana seisoi 19 mustavalkoraidallisiin vanginpukuihin sonnustautunutta aktivistia solidaarisuudessa Suomen vankiloissa tällä hetkellä istuvien totaali-kieltäytyjien kanssa. Rauhanaktivistien lisäksi vankihäkissä seisoi kaksi belgialaista kansanedustajaa, joiden mielestä Suomen tulisi muuttaa asevelvollisuusjärjestelmänsä kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaiseksi.

Aukiolla jaettiin informaatiota Suomen asevelvollisten ihmisoikeustilanteesta ohikulkijoille, joista suuri osa pysähtyi kirjoittamaan vetoomuskortteja presidentti Haloselle totaali-kieltäytyjien armahtamiseksi. Taustalla oli "Free Finnish Political Prisoners"-bänderollin lisäksi myös jättikokoinen Suomenlippu, jonka keskelle oli maalattu aseistakieltäytyjien kansainvälinen tunnus katkaistu kivääri.

Kello 13:00 vanginpukuiset aktivistit kävelivät kulkeena Brysselin turistikeskustan poikki Suomensuurlä-

Helsingissä Muurinmurtajat liiteröivät Jussi Hermajan tuomion kumoamista vaativia sekä armeijan "tee työtä jolla on tarkoitus"-mainoskampanjaa ironisoivia julisteita pääesikunnan seinään

hetystölle jättämään suurlähettiläs Antti Sierlalle kirjelmää, jossa vaaditaan mielipidevankien välitöntä vapauttamista, aseistakieltäytymisoikeuden tunnustamista ja siviilipalveluksen epäkohtien korjaamista.

Mielenilmaukseen otti osaa myös Belgiasta turvapaikkaa hakeva suomalainen totaali-kieltäytyjä Jussi Hermaja. Hermaja jätti turvapaikkahakemuksensa Belgian pakolaiskomissiolle lokakuussa 2001. Tapausta käsitellään seuraavaksi Belgian korkeimmassa oikeudessa (Raad van State) tammikuun 14. päivä 2004.

Mielenilmauksia aseistakieltäytymisoikeuden puolesta järjestettiin rauhanvankipäivänä myös Suomen suurlähetystöllä Lontoossa ja Suomen konsulaatilla Göteborgissa. Haagissa ja Pariisissa Suomen suurlähetystöön toimitettiin vetoomuskirje.

Tänä vuonna Suomen käräjäoikeuksissa tuomittujen totaali-kieltäytyjien lukumäärä nousee vuoden loppuun mennessä yli kuudenkymmenen. Määrän kasvu selittyy suurelta osin siviilipalveluksen kohtuuttomalla pituudella suhteessa asepalvelukseen, sekä siviilipalvelusjärjestelmän muilla epäkohdilla, kuten siviilipalvelusmiesten

taloudellisten etujen polkemisella asu-
miskustannusten osalta.

Joulukuun ensimmäinen päivä on War Resisters' Internationalin vuonna 1956 aloittama kansainvälinen rauhanvankipäivä.

Brysselin mielenilmaukseen osallistuivat seuraavat kansanedustajat:

- Flaamin parlamentti: Eloi Glorieux ja Johan Malcorps (vihreä puolue Groen!)

Seuraavat kansanedustajat eivät päässeet paikalle, mutta ilmoittivat tukevan mielenilmausta:

- Belgian liittoparlamentti: Magda De Meyer (sosiaalidemokraatit SPa-Spirit)

- Euroopan parlamentti: Bart Staes, Jan D'Haene (Groen!), Nelly Maes (Spirit), Esko Seppänen (Vasemmistoliitto) ja Matti Wuori (Vihreät)

Valokuvia Brysseliin mielenilmauksesta löytyy osoitteesta:

<http://fme.sincerethought.org/gallery/album04>

For Mother Earth:

<http://www.motherearth.org>

Myös Suomen suurlähetystön edustalla Lontoossa osoitettiin mieltä mielipidevankien puolesta

Armenia

Vaikka Armenia on sitoutunut taakkaansa aseistakieltäytymisoikeuden, Jehovan todistajia vangitaan yhä.

Vahan Bayatyan

2 1/2 vuotta - 28/10/02-28/04/05

Artur Grigoryan

2 1/2 vuotta - 26/11/02-26/05/05

Karen Abadzhyan

2 1/2 vuotta - 05/12/02-12/06/05

Set Pogosyan

2 vuotta - 29/12/02-29/12/04

Parkev Khachatryan

1 vuotta - 29/01/03-29/01/04

Ashot Melikyan

2 vuotta - 30/01/03-30/01/05

Anton Tigranyan

2 vuotta - 10/02/03-10/02/05

Gor Mkhitaran

1 1/2 vuotta - 26/02/03-26/08/04

Abraham Kuzelyan

2 vuotta - 27/02/03-27/02/05

Grigor Oganesyan

2 vuotta - 12/03/03-12/03/05

Edgar Oganesyan

2 vuotta - 21/03/03-21/03/05

Ambartsum Odabashyan

3 vuotta - 01/04/03-01/04/06

Ayk Bukharatyan

2 vuotta - 02/04/03-02/04/05

Vahan Mosoyan

2 vuotta - 15/04/03-15/04/05

Arsen Akopyan

1 1/2 vuotta - 30/04/03-30/10/04

Arkadii Avetyan

1 vuosi - 02/05/03-02/05/04

Artur Stapanyan

2 vuotta - 12/05/03-12/05/05

Ayk Gareginyan

1 1/2 vuotta - 11/06/03-11/12/04

Ashot Akopyan

2 1/2 vuotta - 12/06/03-12/12/05

Grikor Mkrtychyan

2 vuotta - 13/06/03-13/06/05

Kosh Corrective Labour Colony, Kosh

Araik Bedzhanyan

1 1/2 vuotta - 02/07/03-02/01/05

Vanadzor Prison

Avetik Avakyan

1 1/2 vuotta - 25/03/03-25/09/04

Ashot Tsaturyan

2 vuotta - 29/04/03-29/04/05

Aram Khechoyan

1 vuosi - 06/07/03-06/07/04

Edgar Saroyan

odottanut oikeudenkäyntiä

15/05/03 lähtien

Suren Akobyan
odottanut oikeudenkäyntiä
03/07/03 lähtien
Artur Torosyan
odottanut oikeudenkäyntiä
03/07/03 lähtien
Artjom Kazaryan
odottanut oikeudenkäyntiä
04/07/03 lähtien
Nubarashen Prison

Valko-Venäjä

Yuri I Bendazhevsky
01/06/01 - 01/06/09
Prison Minsk, ul Kavarijskaya 36, PO
Box 36 K, Minsk

Tshernobylin tapauksen tutkija, jota syytetään tuulesta temmatuin perustein korruptiosta.

Belgia

12.2.2003 11 rauhanaktivistia pysäytti Junan, joka oli kuljettamassa USA:n armeijan laitteita Persianlahdelle Antwerpenin sataman kautta. Oikeudenkäyntion tarkoituksena on järjestää maanantaina 27.10. Lisätietoja www.vredesactie.be

Britannia

Satoja aktivisteja pidätettiin sodanvastaisten aktioiden takia. Monille on langetettu sakkoja, toisia vastaan taas ei nostettu syytteitä. Muutamat odottavat oikeudenkäyntiä.

Ulla Roder riisui aseista Tornado-hävittäjäkoneen RAF:n Leucharsin tukikohdassa 10.3.2003. Hän ei ole tällä hetkellä vankilassa. Lisätietoja www.free-ulla.org.

Toby Olditch ja Phil Pritchard taas pidätettiin RAF:n Fairfordin tukikohdassa. Heidän tarkoituksensa oli aseista riisua B52-pommikone. Myöskään he eivät ole tällä hetkellä vankilassa. Lisätietokali Inspiration2003@yahoo.co.uk. Oikeudenkäyntejä on tulossa lisää. Lisätietoja <http://scotland.motherearth.org/ulla/prisoners.shtml>

Etelä-Korea

Yli 800 Jehovan todistajaa on vangittuna aseistakieltäytymisen johdosta. He saavat tavallisesti 1,5-3 vuoden vankeustuomion. Viimeaikoina myös ei-uskonnolliset aseistakieltäytyjät ovat alkaneet järjestäytyä. Luetelo vangittuina olevien nimistä löytyy osoitteesta <http://www.wri-irg.org/co-home.htm>

Suomi

Joulukuun alussa vangittuna oli 20 totaalkieltäytyjää. Tällä hetkellä vankilassa oleviensa suomalaisten totaalkieltäytyjien joille saa lähettää tukipostia, yhteystiedot löytyvät lehden viimeiseltä sivulta ajankohtaista-laatikosta.

Saksa

Yli tuhat ihmistä pidätettiin kansalaistottelemattomuusaktioissa Irakin sotaan vastaan, useimmat heistä Rhein-Mainin lentotukikohdassa. Monia vastaan ei nostettu syytteitä, mutta jotkut odottavat yhä oikeudenkäyntiä, jossa langetetaan todennäköisesti sakkorangaistus.

Aseistakieltäytyminen Etelä-Koreassa

Korealaisia aseistakieltäytyjiä julistamassa vakaumuksensa armeijan miesvahuustoimiston edessä Soulissa 12 syyskuuta 2002

Rauhanvankipäivän 1.12. kansainvälinen teema on tänä vuonna Etelä-Korea. Maassa on pakollinen asevelvollisuus, eikä mitään aseistakieltäytymismahdollisuuksia. Jehovan todistajia on maassa tuomittu vankeuteen jo pitkään, mutta uudella vuosituohannelle myöskin poliittinen aseistakieltäytyjäliike on nostanut päätään.

Jung-min Choi

Käsite "kieltäytyminen asepalveluksesta" tuli tunnetuksi korealaiselle yleisölle vasta vuoden 2001 alussa. Eräs ajankohtaisjulkaisu kertoi sotilaspalvelusjärjestelmästä ja huomioi myös aseistakieltäytymisoikeuden. Se kiinnitti erityistä huomiota Jehovan todistajia - aseistakieltäytyjien historiaan. Korean armeijan perustamisen jälkeen yli 10000 kieltäytyjää (enimmäkseen Jehovan todistajia) on viettänyt aikaa kaltereiden takana. Julkisuus ei ole heitä noteerannut.

Korealla on pitkä sotilasdiktatuuriin historia. Iskulauseen "mitä rikkaampimaa, sen paremmat elinolot" alla hallitukset tekivät kaikkensa kiihdyttääkseen taloudellista kasvua eikä mikään muu kuin bruttokansantuote kiinnostanut niitä. Sotilaallista vastakainasettelua Pohjois-Korean kanssa käytettiin luomaan kuuliaisuutta ja yhtenäisyyttä. Korean militarisminkin ydin oli ja on pakollinen asepalvelus. Luonnollisesti aseistakieltäytymistä ei hyväksytty ja aseistakieltäytyjiä on kohdeltu kovakätisesti.

Aseistakieltäytyjäliikkeen ensimmäinen vaihe

Vuonna 2001 oli tabu puhua armeijan järjestelmästä, sotilaiden ihmisoikeuksista tai aseistakieltäytymistä. Rehellisesti sanottuna epäilimme, onko meillä kykyä toimia näin vastakohtaisuuksia

herättävän asian kanssa. Kuten olimme odottaneet, viikkoa ensimmäisen kokouksemme jälkeen Soulin poliisi alkoi tutkia kolmea antimilitaristista www-sivustoa, joissa annettiin myös ohjeita asepalveluksen välttämiseksi. Vastatoimena tähän useat rauhan- ja ihmisoikeusryhmät järjestivät symposiumin ja julkaisivat raportin tabun rikkomiseksi tuoden päivälähtöön 50 vuotta jatkuneen aseistakieltäytyjien vangitsemisen ja kysymyksen oikeudesta aseistakieltäytymiseen.

Sen jälkeen ihmisten myötätunto on kasvanut. Lisääntynyt tietämys aseistakieltäytyjien ja heidän perheidensä kärsimyksistä on vaikuttanut tähän. Erään sanomalehden tekemässä mielipidetutkimuksessa yli 50% ihmisistä hyväksyi aseistakieltäytymisoikeuden. Ajatus, että on mahdollista vastustaa asepalvelusta antoi erittäin tärkeän impulssin monille Koreassa, erityisesti yliopisto-opiskelijoille ja nuorille aktivisteille, jotka eivät vielä olleet suorittaneet sotilaspalvelusta. Kun tieto levisi, saimme yhä enemmän puhelinsoittoja ja sähköpostiviestejä, joissa kysyttiin informaatiota aseistakieltäytymisestä. Joulukuussa 2001 buddhalainen pasifisti Oh Tae-yang julistautui aseistakieltäytyjäksi ja muutti aseistakieltäytymisen poliittiseksi kysymykseksi, joka liittyy Pohjois- ja Etelä-Korean suhteisiin ja kansalliseen turvallisuuteen.

Aseistakieltäytyjät uhkan kansalliselle turvallisuudelle?

Vuonna 2002 useat ihmisoikeusryhmät muodostivat "Korea solidarity for Conscientious Objection" (KSCO)-liikkeen, ja erästuomarivetos perustuslakituomioistuimeen, koska epäillään voimassa olevan asevelvollisuuslain perustuslainmukaisuutta. Oh Tae-yangin julistauduttua aseistakieltäytyjäksi poliittinen aseistakieltäytyminen on yleistynyt. Tähän mennessä aseistakieltäytyjiä on

Etelä-Korealaisten joukkojen lähettämistä Irakiin vastustava performanssi Soulissa syyskuulla 2003

kahdeksan. Kun yliopisto-opiskelija Na Dong-hyuk julistautui aseistakieltäytyjäksi, 20 muuta opiskelijaa ilmoitti sitoutuvansa vastustamaan sotilapalvelusta vastaan otettua palveluseenastumismääräyksen. KSCO saa koko ajan kasvavan määrän tiedustelua aseistakieltäytymistä harkitsevilta ihmisiltä, joten järjestämässään erilaisia tapaamisia tilanteestaan huolestuneiden nuorten kanssa. Talvella 2002 järjestimme "aseistakieltäytymiskoulun", jossa tarjosimme informaatiota ja annoimme ihmisille tilaisuuden lisätä tietoa jaan aseistakieltäytymiskysymyksestä.

Korean aseistakieltäytyjäliikkeen levittäessä erityisesti nuorten keskuudessa hallitus aloitti vastatoimensa. Opetusministeriö joko kaikille yliopistoille jakorkeakouluille "periaateohjelman" toimenpiteistä aseistakieltäytyjäliikkeen leviämisen ehkäisemiseksi ja puolustusministeriö antoi julkilausuman, jossa ilmoitettiin vastustavansa aseistakieltäytymisoikeutta. Myös silloinen presidentti Kim Dae-jung julisti, ettei hyväksy aseistakieltäytymistä.

USA hyökkää Irakiin...

USA:n hyökkäyksellä Irakiin oli valtava vaikutus Korean yhteiskuntaan. Ensimmäistä kertaa suurettihmisjoukot korottivat äänensä sotaan vastaan ja rauhan puolesta jonkin muun kuin Koreaan liittyvän asian takia. Monet rauhanaktivistit menivät Irakiin pysäyttääkseen sodan ja ollakseen paikalla silminnäkijöinä. Kun kysymys korealaisien joukkojen lähettämisestä nousi esiin, sodanvastainen liikelajeni. Sodan lopulla aseistakieltäytyjä Kim Do-hyung julkisti kieltäytymisensä. Lehdistötilaisuudessa hän sanoi surevansa USA:n hyökkäystä Irakiin. Hän sanoi, että korealaisen joukkojen osallistuminen sai hänet päättäväiseksi kieltäytymispäätöksensä, koska hän ei halunnut osallistua epäoikeudenmukaiseen sotaan.

Ratkaisemattomat ongelmat

Aikaisemmin tänä vuonna "People Sharing Conscience"-ryhmä, joka tukee aseistakieltäytyjiä, otti uuden nimen "World Without War". Muutamat aseistakieltäytyjät aktiivisesti osallistuivat kansainvälisen aseistakieltäytyjäpäivän koulutukseen Israelissa. Koreassa järjestimme rauhanleirin aseistakieltäytyjille ja antimilitaristiaktiiville. Vaikka olemme enemmän vähemmän kokemattomia, kyseessä oli ensimmäinen kerta kun tällainen leiri järjestettiin Koreassa. Uusi dokumentti aseistakieltäytymisestä valmistui viimeinkin ja sitä esitettiin ensimmäistä kertaa julkisesti. Oletamme, että se leviää laajasti ympäri Koreaa ja sitä käytetään paljon. Suunnitellamme aseistakieltäytymiskampanjan toteuttamistakadulla ja valmistelomme "Rauhanvankipäivän" viettoa joulukuun ensimmäisenä.

On paradoksaalista että Korealla, maalla jolla on pitkä historia kamppailussa demokratian puolesta, on vain kolmen vuoden historia taistelussa aseistakieltäytyjien puolesta. Aseistakieltäytyjiä on toistaiseksi vähän ja kestää ehkä vielä kauankin ennen kuin saamme julkista tukea. On kuitenkin ilmeistä, että aseistakieltäytyjäliike tarjoaa uuden näkökulman uudenlaiseen maailmaan ja vaikka se eteneekin hitaasti, se etenee myös voimakkaasti.

Muutoksia aseistakieltäytyjien kohtelussa

Jung-min Choi

Kysymys nykyisen asevelvollisuuslain perustuslain mukaisuudesta jätettiin perustuslakituomioistuimentutkittavaksitammikuussa 2002. Päätöstä ei ole vielä annettu. Presidentti Roh Moo-Hyun suhtautui ehdokkaana ollessaan myönteisesti vaatimuksiin aseistakieltäytymistä koskevien säädösten uudistamiseen. Kuitenkaan uusi hallitus ei ole ryhtynyt mihinkään konkreettisiin toimiin. Useat lainsäätäjät jättivät alkuvuonna 2001 Etelä-Korean parlamentissa aloitteen vaihtoehtopalvelustasäästävästä laista, mutta epäonnistui konservatiivisten kristittyjen ryhmien voimakkaan vastustuksen takia. Tämän jälkeen ei ole ollut asiaan liittyviä aktiviteetteja. Lainsäädännöllinen ja hallinnollinen tilanne on tällä hetkellä pysähdyksissä.

Aikaisemmin aseistakieltäytyjien rangaistuksia on jaeltu mielivaltaisesti riippuen siitä, mikä hallitus kulloinkin on ollut vallassa. Kuitenkin kun aseistakieltäytyminen yleistyy ja kasvaa vakavasti otettavaksi liikkeeksi, on tehtävä muutamia muutoksia. Merkittävin muutos on tapahtunut rangaistuksissa. Aikaisemmin kieltäytyjille tuomittiin poikkeuksetta ankarin lain tuntema rangaistus (Tämä rangaistus vaihtelieri hallitustanaikana. Vuodesta 1994 se on ollut 3 vuotta). Tällä hetkellä tuomioistuimet langettavat 1 vuoden 6 kuukauden tuomiota. Tämä voidaan tulkita pienimmäksi lain tuntemaksi rangaistukseksi, koska nykyisen asevelvollisuuslain mukaan henkilö kutsutaan uudelleen palvelukseen, mikäli hänen tuomionsa on ollut lyhyempi kuin puolitoista vuotta.

Toinen suuri muutos on, että tämän vuoden heinäkuusta alkaen aseistakieltäytyjien on sallittu harjoittaa uskontoaan rangaistuslaitoksissa. Useimmilla eteläkorealaisilla aseistakieltäytyjillä on uskonnollinen tausta ja se on heidän kieltäytymisensä tärkein syy. Soulin hallitus oli aikaisemmin lujasti linnoittanut kantaansa, jonka mukaan mitään uskonnollisia menoja ei

sallita, koska uskonto on ollut syy lain rikkomiseen.

Tällä hetkellä tulee tietoon yhä usempia kertausharjoitustakieltäytymisiä. Reservikieltäytyjien tilanne on kuitenkin huonompi kuin aseistakieltäytyjien. Päästyään palveluksesta henkilö kuuluu reserviin. Mikäli reserviläinen kieltäytyy osallistumasta kertausharjoitukseen hän saa joko maksimissaan 5 miljoonan wonin (vajaat 4000 euroa) sakon tai tuomitaan vankeuteen enimmillään kolmeksi vuodeksi. Tämän rangaistuksen jälkeenkin hän on velvollinen osallistumaan kertausharjoitukseen kunnes reserviläisaikaa päättyy. Moninkertainen tuomitseminen on vakava ongelma. Kasautuvat sakot voivat olla liikaa reserviläisen maksettavaksi. Hiljattain eräs reserviläis palveluksesta kieltäytynyt suoritti kaksi tuomiota, toinen 10 kuukauden ja toinen 8 kuukauden, mutta kutsuttiin sen jälkeen uudelleen kertausharjoitukseen, koska tuomiot oli langetettu erikseen.

Etelä-Korean rauhanryhmiä

Solidarity for Peace and Human Rights
5F, CISJD Bldg., #35 Chungjoengno 2(l)-ga, Seodaemun-gu Seoul 120-012
tel +82-2-393 9085 fax +82-2-363 9085 email peace@jinbo.net
http://peace.jinbo.net

World Without War
2F., 242-73 Sangdo 4-dong, dongjak-gu Seoul 156-806 Tel: +82-2-815-4477 Email: admin@withoutwar.org

Korean House for International Solidarity
2F., 32 Wonseo-dong, Jongno-gu Seoul 110-280 Tel: +82-2-3675-5808
Fax: +82-2-3673-5627
Email: khis21@empal.com

Intifada Korea
303 Daeho Bldg., 146-1 Gyedong, Jongno-gu, Seoul 110-801 Tel: +82-16-224-6664 Email: snupkin6@hanafos.com

Aseistakieltäytymisuutisia maailmalta

USA: aseistakieltäytyjä Stephen Funk puoleksi vuodeksi vankeuteen

Irakin sodastakieltäytynyt USA:lainen merijalkaväen sotilas Stephen Funk (ks. S&T 1/03) tuomittiin 6.9. kuudeksi kuukaudeksi vankilaan luvattomasta poissaolosta. Sotilastuomioistuimien vapautti hänet karkuruutta koskevasta vakavammasta syytteesstä mutta totesi hänen syyllistyneen luvattomaan poissaoloon.

10.9. Stephen Funk siirrettiin Camp Lejeunen Pohjois-Carolinaan, jossa hän suorittaa tuomionsa. Funkin tukijat ovat nyt huolissaan hänen turvallisuudestaan. Irakin sodan julkisena vastustajana hän saattaa olla erityisessä vaarassa tuomionsa aikana. Aikaisemmin Camp Lejeunen arestiin tuomittujen aseistakieltäytyjien mukaan vangit pakotetaan läpikäymään indokt-

rinaatio, joka muistuttaa "bootcampia". Tarkoituksena on pakottaa vangit mukautumaan vankilan sääntöihin.

Vuoden 1991 Persianlahden sodan aikana aseistakieltäytyjät joutuivat kokemaan monenlaista häirintää ja kiusaamista. Persianlahden sodan kieltäytyjän Erik Larsenin mukaan vangit pakotettiin huutamaan esim. seuraavan kaltaisia rallatuksia: "Verestä se vasta ruoho kasvaa, marinet sen veren vuodattaa!" Larsen tuomittiin myös puoleksi vuodeksi arestiin Camp Lejeuneen luvattomasta poissaolosta vuonna 1991.

Tässä tilanteessa on erittäin tärkeää lähettää Stephen Funkille tukikirjeitä vankilaan:

Stephen Funk
Building 1041
PSC 20140
Camp Lejeune NC 28542
United States of America

Jatkuu sivulla 10

Jannes von Bestenbostel
Trukft Roland-Kaserne 313, Fohrder Landstrasse 33, 14772 Brandenburg
Simon Alexander Lieberg
Fallschirmjägerbatallion, Frieslandkaserne, 26316 Varel

Molemmat ovat totaali kieltäytyjiä, jotka olimäärättyä aloittamaan sotilas palvelus 1.10.2003. Heitä pidetään 63-84 päivää sotilasarrestissa, ennen kuin tapaukset käsitellään siviilituomioistuimissa.

Irlanti

Pitstop Ploughshares -ryhmä aseistariisui 3.2.2003 USA:laisen sotakoneen Shannonin lentotukikohdassa.

Ryhmän jäsenet ovat parhaillaan ehdon-alaisessa vapaudessa. Oikeudenkäynti on siirretty Dubliniin ja järjestetään luultavasti alkuvuonna 2004. Lisätietoja www.ploughsharesireland.org.

Israel

Mordechai Vanunu
30/09/86-29/09/04
Ashkelon Prison, Ashkelon, Israel

Paljasti Israelin salaisen ydinaseohjelman lännen lehdeistölle ja tuomittiin vakoilusta ja maanpetoksesta 18 vuodeksi. Kidnapattiin Italiassa 30.9.1986.

Israelissa vangitaan aseistakieltäytyjiä jatkuvasti. Useimmat heistä viettävät vankilassa 28 päivää, jotkut monta kertaa peräkkäin. Tällä hetkellä kuuden aseistakieltäytyjän tapaus on sota-oikeuden käsiteltävänä: Haggai Matar, Matan Kaminer, Noam Bahat, Adam Maor, Shimri Tzamarit ja Yonathan Ben-Artzi. Oikeudenkäynti jatkuu. Tuorettä tietoa <http://wri-irg.org/cgi/news.cgi>.

Puerto Rico

José Vélez Acosta #23883-069
05/09/03-
José Pérez Gonzáles #21519-069
05/09/03-
MDC Guaynabo, PO Box 2147, San Juan, PR 00922-2147

Syytettysalaliitostajaliittovaltion omaisuuden vahingoittamisesta, saavattuu miot 4.12.2003.

Turkmenistan

Nikolai Shelekhov
07/02/02 - 01/01/04
Lebap velayat, g. Turkmenabad (Chardhev), Ispravitel'nyatrudovayakoloniya, Zaklyuchenomu Shelekhovu Nikolayu, Turkmenistan

Kurban Zakirov
23/04/99 - 22/04/08
Akhal velayat, g. Bezmein, Ispravitel'nyatrudovaya koloniya, Zaklyuchenomu, Zakirovu Kurbanu, Turkmenistan

Molemmat ovat Jehovan todistajia. Tietojen mukaan kolmesta Jehovan todistajasta on vangittu aseistakieltäytymisen johdosta hiljattain. Lisäinformaatiota ei ole vielä saatavilla.

USA

Yli 7500 ihmistä on pidätetty kaikkialla maassa Irakin sodan vastaisen kansalaistottelemattomuuden johdosta. Monia vastaan ei ole nostettu syytteitä, joitakin on sakotettu tai tuomittu vankilaan. Valitettavasti ei ole tiedossamme, onko kukaan vankilassa tällä hetkellä.

Stephen Funk
kuusi kuukautta - vapaaksi 03/04
Building 1041, PSC 20140, Camp Lejeune NC 28542

Irakin sodastakieltäytynyt merijalkaväen sotilas. Ks. Aseistakieltäytyjä uutisia maailmalta

Kansalaistottelemattomuusaktiossa "School of the Americas"ia vastaan Ft Benningissä marraskuussa 2002 pidätettiin 86 ihmistä. Useimmat on vapautettu, mutta muutamia on vielä vankilassa. 21-23.11.2003 järjestetään uusina aktioita. Lisätietoja www.sivuilta.

Jeremiah Matthew John
#91324-020
vapaaksi 18/01/2004
Federal Prison Camp, PO Box 33, Terre Haute, IN 47808

Patrick Lincoln #91400-020
vapaaksi 8/12/2003
FCI, Cumberland, P.O. Box 1000, Cumberland, Md. 21501-1000

Tuomittiin kuudeksi kuukaudeksi vankilaan ja 500 dollarin sakkoon. Hänen oikeudenkäynnissä antamansa lausunto on luettavissa täältä: <http://www.soaw.org/new/article.php?id=598>.

Charity Ryerson #91335-020
kuusi kuukautta - vapaaksi 18.1.2004
Pekin FCI, PO Box 6000, Pekin, IL 61555-6000

Derrlyn Tom #91362-020
kuusi kuukautta - vapaaksi 6.12.2003
Federal Prison Camp, 5675 8th St. Camp Parks, Dublin, CA 94568

Jackie Hudson O.P. 08808-039
31 kuukautta - vapaaksi 07/2005
FCI Victorville, P.O. Box 5400, Adelanto, CA 92301

Carol Gilbert O.P. 10856-039
33 kuukautta - vapaaksi 10/2005
FPC Alderson, Box A, Alderson, WV 24910

Ardeth Platte O.P. 10857-039
41 kuukautta - vapaaksi 06/2006
FCI Danbury, Route 37, Danbury, CT 06810

Kolme viimeksimainittua tuomittiin 25.7.2003 ydinaseioli N-8:n aseistariisunnasta Coloradon koillisosassa.

Sotilaallinen perustuslaki Euroopan Unionille? tai: myös Euroopan Unioni matkalla kohti sotaa

Tobias Pflügler

Pitkän odotuksen jälkeen niin kutsuttu Eurooppa-valmistelukunta tuotti luonnoksen EU:n perustuslaiksi. Luonnoksessa on 260 sivua ja se jakautuu neljään lukuun. Perustuslakiluonnokseen on lisätty useita lisäsopimusliitteitä, jotka myös on tarkoitettu perustuslain osiksi. EU:n perustuslaki on luettavissa osoitteessa <http://european-convention.eu.int> (myös suomeksi).

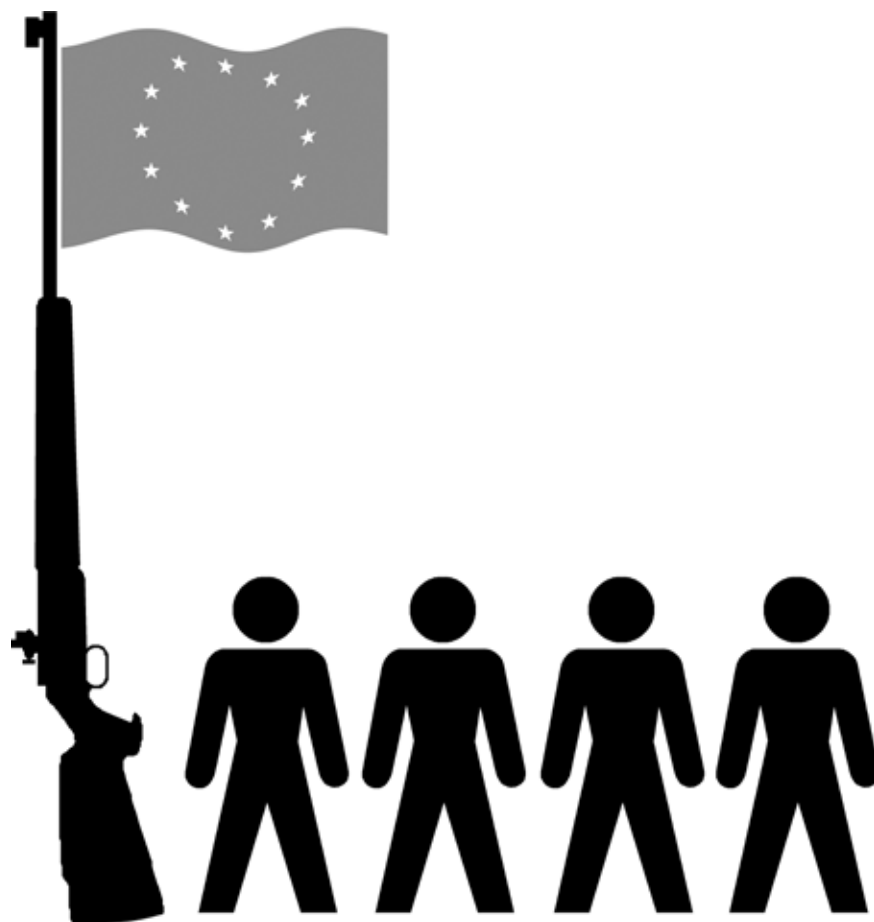
Sotilaspolitiikan merkityksestä EU:n perustuslakiluonnoksessa

Niin kutsuttu "Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka" ja "Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka" vie paljon tilaa ja on keskeisessä asemassa esityksessä. Sotilaspolitiikkaa koskevat säännökset ovat erittäin konkreettisia ja yksityiskohtaisia. EU:n komissio itse kommentoi: "Ehdotuksesta on pakostakin tullut pitkä ja melko yksityiskohtainen, koska sillä korvataan kaikki nykyisten perussopimusten määräykset ja etenkin laaditaan uudelleen määräykset, jotka koskevat ulkoista toimintaa sekä vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvaa aluetta, ja koska siihen sisällytetään kokonaisuudessa unionin politiikkoja koskevat määräykset." (Euroopan Unionin sopimuksen 48. artiklan mukainen komission lausunto jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssin järjestämisestä niiden sopimistarkastamiseksi, joihin unioni perustuu, 17.09.2003)

Komissio kuvailee ulko- ja turvallisuuspolitiikan merkitystä seuraavasti: "Valmistelukunta on tutkinut perusteellisesti määräykset, jotka koskevat unionin ulkoista toimintaa sekä vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvaa aluetta. Se on antanut luonnoksia artikloiksi, jotka merkitsevät kyseisten määräysten todellista uudelleenlaatumista. Muiden politiikkojen osalta valmistelukunta on rajoittunut toistamaan eräiltä kohdilta korjattuihin EY:n perustamisopimukseen nykyisiin sisältyvät määräykset." Samassa dokumentissa EU:n perustuslakiesityksen sisältöä kuvaillaan seuraavasti "Perustuslailla uudistetaan yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevat määräykset; kehitetään yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa ja annetaan halukkaille jäsenvaltioille mahdollisuus parantaa toimintakykyään yhteisissä puitteissa."

EU:n integraatio yhteisen sotilaspolitiikan avulla?!

Perustuslakiluonnoksessa todetaan avoimesti: "Unionilla on toimivalta määrittellä ja toteuttaa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, johon kuuluu myös yhteisen puolustuspolitiikan asteittainen määrittely." (Artikla I-11, kappale 4; samankaltainen muotoilu on myös artiklassa I-15, kappale 1.) Artikla I-40, kappale 2 selvittää toimenpiteitä, joihin on ryhdyttävä: "Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka käsittää unionin asteittain määriteltävän yhteisen puolustuspolitiikan. Se johtaa yhteiseen puolustukseen, kun Eurooppa-neuvosto

yksimielisesti niin päättää." Euroopan unionissa tulee olemaan velvollisuus lojaalisuuteen. Artiklassa I-15, kappale 2 todetaan: "Jäsenvaltiot tukevat aktiivisesti ja varauksetta unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa uskollisuuden ja keskinäisen yhteisvastuun hengessä ja unionin tällä alalla antamia säännöksiä noudattaen. Ne pidättyvät kaikista toimista, jotka ovat unionin etujen vastaisia tai saattavat heikentää sen tehokkuutta." Niin kauan kun ei ole Eurooppa-neuvoston päätöstä "turvallisuuspolitiikasta", yksittäiset jäsenvaltiot, "jotka ovat tehneet keskenään tiukempia sopimuksia" sotilasasioista, voivat aloittaa "unionin puitteissa rakenneyhteistyön", artikla I-40, kappale 6. mukaan. Jos tämä perustuslaki hyväksytään, jäsenvaltioilla ei ole valtaa pysäyttää kehittyvää yhteistä sotilaspolitiikkaa. Mikäli tämä EU:n perustuslakiluonnos muuttuu todellisuudeksi, EU:n yhteinen sotilaspolitiikka tulee näyttelemään keskeistä – ellei keskeisintä – roolia laajennetun 25 jäsenvaltion EU:n integraatiossa. Lisäksi määräykset kykenevyydestä (erityisesti artikla I-11) tai yleisistä velvoitteista (artikla I-15) korostavat tätä ulottuvuutta. Lisäksi yhteinen sotilaspolitiikka on yksi – ellei kaikkein – keskeisimmistä (uusista) elementeistä tässä uudessa EU:n perustuslakiluonnoksessa.

Sitoutuminen asevarusteluun perustuslaissa

Rauhan ja sotilaspolitiikan suhteen perustuslakiluonnossisältää dramaattisia uusia säännöksiä. Perustuslakiin sisältyy avoimesti julkituotu sitoutuminen asevarusteluun: "Jäsenvaltiot sitoutuvat asteittain parantamaan sotilaallisia voimavarojaan." (artikla I-40, kappale 3) Tämä tarkoittaa sitä, että tuleva perustuslakisisältää sitoumuksellisesti asevarustelua säännöllisesti! Perustetaan "Euroopan puolustusmateriaali-, tutkimus- ja sotilasvoimavirasto, joka määrittää operatiiviset vaatimukset, myötävaikuttaa niiden täyttämistä edistäviin toimiin, pyrkii osaltaan määrittämään ja tarvittaessa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet puolustusalan teknologisen perustan vahvistamiseksi, osallistuu voimavarojen puolustusmateriaali- ja asevarusteluun sekä avustaa ministerineuvostoa sotilaallisten voimavarojen parantamiseksi." (artikla I-40, kappale 3). Perustuslaki määrää avoimesti sitoumuksen "parantaa sotilaallisia voimavaroja" ja "arvioida sotilaallisten voimavarojen paranemista"!

EU-joukot kaikilla maailmassa? Sotilasoperaatiot (myös ulkomailla) perustuslaissa!

EU:n jäsenvaltiot tarjoavat sotilaalliset voimavarat EU:n sotilaspolitiikalle: "Jäsenvaltiot asettavat unionin käyttöön yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toteuttamiseksi siviili- ja sotilaallisia voimavaroja myötävaikuttaakseen ministerineuvoston määrittelemiä tavoitteidensaavuttamiseen. Jäsenvaltiot, jotka muodostavat yhdessä monikansallisia joukkoja, voivat myös asettaa kyseiset joukot yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan käyttöön." (artikla I-40, kappale 3). On jälleen varsin ainutlaatuista, että valmius sotilaallisiin interventioihin maailmanlaajuisesta perustuslaillisen velvollisuuden aseman. EU-joukkojen käyttötarkoituksia ovat mm. "taistelujoukkojen tehtävät kriisinhallinnassa rauhaan palauttaminen mukaan lukien, ja konfliktin jälkeinen vakauttaminen." (artikla III-210). Esitys jatkuu: "Kaikilla näillä tehtävillä voidaan osaltaan edistää terrorismintorjuntaa, myös antamalla tukea kolmansille maille terrorismintorjumiseksi niiden alueella." (artikla III-210). Tämä tarjoaa äärimmäisen laajan mandaatin EU:n mahdollisille sotilasoperaatioille. Setarjoaa EU:lle jopa mahdollisuuden osallistua sisällissotaan jonkun osapuolen puolella ja vaikuttaa sodan lopputulokseen sotilaallisesti "terrorismin torjunnan" oikeutuksella. Kaikkirajoitukset tällaisille oman alueen ulkopuolella tapahtuville EU:n sotilaallisille operaatioille jäävät määrittämättä.

Ydin-Eurooppa-käsitteen kodifointi

Perustuslakiesityksen artiklassa 40 kappaleessa 6 sanotaan: "Jäsenvaltiot, jotka täyttävät korkeammat sotilaallisia voimavaroja koskevat vaatimukset ja jotka ovat tehneet keskenään tiukempia sitoumuksia tällä alalla suorittaakseen vaativimpia tehtäviä, aloittavat unionin puitteissa rakenneyhteistyön." Tämä tarkoittaa sitä, että yksittäiset jäsenvaltiot, joilla on "keskenään tiukempia sitoumuksia", voivat luoda pysyviä yhteisiä sotilaallisia rakenteita. Artikla I-40 kappale 7 määrittää konkreettisemmin asian, jota Jacques Chirac kerran vertasi Ranskan ympäriajossa irti otolle lähteneeseen pyöräilijäryhmään: "Kunnes Eurooppa-neuvosto tekee tämän artiklan 2 kohdan mukaisen ratkaisun, unionissa aloitetaan lähempi yhteistyö keskinäisen puolustuksen alalla." Tämä siirtää sotilaalliselle alalle asian, jota Saksan ulkoministeri Joscha Fischer kuvasi puheessaan Humboldt-yliopistossa Berliinissä 12.5.2000 (Valtioliitostaliittovaltioksi-ajatuksia Euroopan integraation lopullisuudesta). Siinä hän puhuu "etujoukko-" Euroopasta, ja "painopisteestä" EU:n sisällä, mutta Wolfgang Schäublen ja Karl Lamersin tunnetuksi tekemä vanhempi käsite Ydin-Eurooppa on lähempänä asian ydintä. Avoimeksi jää, kuinka muut EU:n jäsenvaltiot pystyisivät hidastamaan tai estämään tätä lähempää sotilaallista yhteistyötä unionin puitteissa.

Tämä niin kutsuttu "rakenneyhteistyö" sotilaspolitiikan alalla on eräänlainen ulossulkeva klubi EU:

n sisällä. Artikla III-213 kappale 3 kertoo: "Kun ministerineuvosto tekee rakenneyhteistyön kohdetta koskevat eurooppapäätökset, vain rakenneyhteistyöhön osallistuvia jäsenvaltioita edustavat ministerineuvoston jäsenet osallistuvat asioiden käsittelyyn ja päätösten tekemiseen. Unionin ulkoasiainministeriosallistuu asioiden käsittelyyn. Unionin ulkoasiainministeri tiedottaa muille jäsenvaltioille rakenneyhteistyön kehittämisestä aiheellisella tavalla ja säännöllisesti." Jää täysin epäselväksi, kuinka muut EU:n jäsenmaat kykenisivät hidastamaan läheisempää sotilaallista yhteistyötä tai estämään sen. Niille EU-maille, jotka ovat virallisesti edelleen liittoutumattomia – Suomi, Iranti, Itävalta ja Ruotsi – tämä sisältää enemmän ongelmia. EU:n perustuslaki sisältää useita eksplisiittisiä säännöksiä yhteistyöstä NATO:n kanssa, esimerkiksi artikkelissa I-40, kappaleessa 7: "Keskinäistä puolustusta koskevaa läheisempää yhteistyötä toteuttaessaan siihen osallistuvat jäsenvaltiot toimivat läheisessä yhteistyössä Pohjois-Atlantin liiton kanssa." Näin ollen pelko, että EU:n perustuslain ratifiointi merkitsee NATO:on kuulumattomille jäsenmaille tosiasiaa "kevyttä NATO-jäsenyyttä", ei ole aiheeton.

Ministerineuvoston päättää EU-parlamentin laeja osuutta

EU:n perustuslakiesitys painottaa useita kertoja, että ministerineuvosto on yksin vastuullinen EU:n sotilaspolitiikasta. Selvällä suomella sanottuna artikla I-40 määrää, että ministerineuvosto päättää EU:n sotilasoperaatioista. Tämä toistetaan vaikuttavimmin artikkelissa III-198, kappale 1: "Kun kansainvälinen tilanne edellyttää unionin operatiivista toimintaa, ministerineuvosto tekee tarvittavat eurooppapäätökset." Euroopan parlamentti ei tähän osallistu. Artiklan I-40 8. kappale sanoo vain, että Euroopan parlamenttia kuullaan säännöllisesti "keskeisistä näkökohdista", ja sille annetaan tietoa "yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista" jäsenkehityksestä. Tätä käsitellään täsmällisemmin artikkelissa III-205 kappaleessa 1. Kappaleessa 2 sanotaan: "Euroopan parlamentti voi osoittaa kysymyksiä tai laatia suosituksia ministerineuvostolle ja unionin ulkoasiainministerille." Velvollisuus informoida parlamenttia ei kuitenkaan tarkoita sitä, että parlamentilla olisi oikeus tehdä päätöksiä.

Javier Solanan sotilaallinen strategia EU:lle EU sotilaallisen toimijan kaikkialla maailmassa moninapaisessa maailmanjärjestelmässä

EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Javier Solana luonnosteli asiakirjan EU:n sotilasstrategiasta hallitusten päämiehille. Kaikki heistä toivottivat EU-huipukokouksessa sen periaatteessa tervetulleeksi. "Asiakirja ehdottaa Euroopan Unionille kolmea strategiaa päämäärää. Ensimmäkin voimme toimia vakauden ja hyvän hallinnon edistämiseksi välittömällä lähialueillamme. Toiseksi, laajemmin,

meidän tulee rakentaa kansainvälinen järjestys, joka perustuu tehokkaaseen moninapaisuuteen. Lopuksi meidän tulee käydä uusien ja vanhojen uhkien kimppuun." Välineenä näiden asioiden edistämiseksi Euroopan unioni keskittyy lähinnä (uuteen) sotilaalliseen voimaansa: "Kun 25 jäsenmaan unioni käyttää yhteensä 160 miljardia euroa puolustukseen, meidän tulisi tarvittaessa kyetä käymään useita operaatioita samanaikaisesti. Meidän tulee kehittää strategiakulttuuri, joka edistää kykyä varhaiseen, nopeaan ja, kun välttämätöntä, kovaan interventioon." "Jos suhtaudumme vakavasti uusiin uhkiin ja joustavien, liikuteltavien joukkojen luomiseen, meidän tulee lisätä puolustusresurssejamme." (huom.: ei sanota "jos uudet uhkat ovat vakavia", vaan "jos suhtaudumme vakavasti uusiin uhkiin...!") "Maailmanlaajuisten uhkien, maailmanlaajuisten markkinoiden ja maailmanlaajuisten tiedotusvälineiden maailmassa turvallisuutemme riippuu tehokkaasta moninapaisesta järjestelmästä." Solana päättää: "Tämä on maailma, jossa on uusia uhkia mutta myös uusia mahdollisuuksia. Kytesään muuttamaan täysin toimivaksi tekijäksi Euroopan Unionilla on potentiaalia osallistua erittäin merkittävästi sekä uhkien käsittelyyn että mahdollisuuksien toteuttamiseen. Aktiivinen ja kyvykäs Euroopan Unioni vaikuttaisi maailmanlaajuisesti. Näin toimiessaan se myötävaikuttaisi toimivan moninapaisen järjestelmän syntymiseen, mikä johtaisi oikeudenmukaisempaan ja turvallisempaan maailmaan" Tämä on taisteluhaaste "USA:n ja Britannian kannattamalle yksinapaiselle maailmanjärjestykselle", jossa USA on ainoa maailmanvalta. Euroopan Unionista tulisi jonkunlainen maailmanvalta "moninapaisessa" maailmanjärjestyksessä!

Myös EU haluaa käydä ennaltaehkäiseviä sotia

Solanin paperi määrittää myös ennaltaehkäisevän sodan käsitteen. "Globalisaation aikana etäiset uhkat saattavat olla yhtä huolestuttavia kuin lähellä olevat. Pohjois-Korean pyrkimys hankkia ydinase, Etelä-Aasian ydinaseuhka ja joukkotuhoaseiden leviäminen Lähi-idässä ovat kaikki Euroopan huolenaiheita." Ja: "Perinteinen itsepuolustus – kylmän sodan päättymiseen saakka – perustui invaasion uhkaan. Uusien uhkien osalta ensimmäinen puolustuslinja on usein ulkomailla. Uudet uhkat ovat dynaamisia. Silleen jätettyinä niistä tulee vaarallisempia. [...] Tämä tarkoittaa sitä, että meidän tulee olla valmiita toimimaan ennen kuin kriisit tapahtuvat." Tällöin USA:n kansallisen turvallisuusstrategian, "Bushin doktriinin", ydinelementti siirretään Eurooppaan ja kodifoidaan Euroopan unionille. Irakin vastaisen sodan pommituskampanja oli koetapa ennaltaehkäisevien sotien käsitteelle (Financial Times Deutschland, 19.3.2003). Tällä hetkellä läntiset armeijat ja hallitukset näyttävät pitävän ennaltaehkäisevää sotaa menestysreseptinä. Ehkäisevän sodan käsitteen muotoilu Solanan paperissa osoittaa, että USA:n ja EU:n välillä ei ole laadullista eroa – vaikkakin määrällinen ero on – kauaskantoisen so-

tilaspolitiikansuhteen. Monet, mukaan lukien "vanhan Euroopan" hallitukset, kritisoivat mielellään USA:n hallitustajajen menettelytapoja, mutta juuri nämä EU-hallitukset – mukaan lukien Saksan sosiaalidemokraattinen/vihreäkoalitio – haluavat kovasti ottaa käyttöön nämä samat menettelytavat, kuten ennaltaehkäisevän sodan. Ne tekevät niin esimerkiksi uudessa EU:n sotilaallisessa strategiassa.

Taisteluhyvän puolesta vai onko ongelma etelässä vai pohjoisessa?

Solanin paperinimeä kolme tärkeintä EU-hallitusten näkemää uhkaa: "Kun otamme huomioon nämä elementit yhdessä – maksimaaliseen väkivaltaan suuntautuneen terrorismin, joukkotuhoaseiden saatavuuden ja valtiojärjestelmien epäonnistumisen – huomaamme saattavamme joutua vastakkain äärimmäisen radikaalien uhkien kanssa." Vain yhteinen toiminta auttaisi näitä uhkia vastaan. EU-politiikan päämäärää tuodaan esiin avoimesti ja erittäin selvästi, vaikkakin täytyy lukea monta kertaa uskoakseen että seuraava todella on kirjoitettu EU:n sotilaalliseen strategiaan: "[...] Yhdessä toimiessaan Euroopan unioni ja Yhdysvallat voivat olla valtava voima hyvän puolesta maailmassa." Yhdessä "hyvän puolesta maailmassa" kaikkea "pahaa" vastaan? On ilmeistä, kenelle tämän "hyvän" on tarkoitus olla hyvää. Kysymys on läntisten valtioiden maksimaalisesta voimasta, vallasta ja taloudellisesta laajenemisesta. Länsivaltiot ovat yhtä mieltä avainkysymyksistä – asevarustelusta ja sellaisten sotavoimien kehittämistä, jotka kykenevät sotimaan – ja erimielisiä yksityiskohdista (Irak). Tulevaisuuden sotia käydään jatkuvasti muuttuvina liittoutumin, eivätkä

kaikki ole mukana joka kerta. Mutta sotia käydään, etelän maita ja kansoja vastaan. EU:n perustuslakiluonnoksen ja Solanan paperin taustalla oleva analyysi näkee ongelman etelässä, "epäonnistuneissa valtioissa". EU:n perustuslakiluonnos kodifioi avoimesti uusliberalin talouspolitiikan, joka johtaa maailmanlaajuisen kurjistumiseen. Ilmiselvästi ongelma ei olekaan etelässä vaan lännessä. Länsimaiden politiikka on muutettavaperusteellisesti. EU-maiden nykyistä uusliberalistista ja uusimperialistista politiikkaa – saman kolikon kahta puolta – ei tulisi kodifoida osaksi tulevaa Euroopan Unionin perustuslakia.

Tobias Pflügler
Informationsstelle Militarisation e.V.
Hechingerstrasse 203
72072 Tübingen
Germany
Tel +49-7071-49154
Fax +49-7071-49159
email imi@imi-online.de
<http://www.imi-online.de>

Lähteet:

- Euroopan perustuslakiluonnos: <http://www.european-convention.eu.int>
- Euroopan Unionin sopimuksen 48. artiklan mukainen komission lausunto jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssin järjestämiseksi, joihin unioni perustuu, 17.09.2003 - <http://ue.eu.int/igc/docs/st12654.f03.pdf>
- Javier Solana, EU High Representative for the Common Foreign and Security Policy: A Secure Europe in a Better World: <http://ue.eu.int/pressdata/EN/reports/76255.pdf>
- Joshka Fischer: From Confederacy to Federation - Thoughts on the finality of European integration, 12.5.2000, http://www.auswaertiges-arnt.de/www/en/eu_politik/ausgabe_archiv?suche=1&archiv_id=1027&bereich_id=4&type_id=3

käännös: Kaj Raninen (suorat lainaukset EU-asiakirjoista ovat peräisin virallisista suomennoksesta)

Voitalle kirjoittaa internetissä vetoomuksen, jossa vaaditaan kansanäänestyksen järjestämistä EU-perustuslaista myös Suomessa: <http://www.kansanaanestys.fi>

Aseistakieltäytymisuutisia maailmalta

Etelä-Korea aseistakieltäytyjä pidätettiin mielenosoituksesta

Aseistakieltäytyjä Cheol-min Kang, asevelvollinen joka päätti kieltäytyä vastalauseena eteläkorealaisien joukkojen lähettämiseksi Irakiin, pidätettiin perjantaina 28.11., kun hän oli osallistumassa maan presidentin Roh Moo-hyunin asunnolle suunnatun mielenosoitusmarssiin. Kang siirrettiin Jangseong-gunin sotilaspoliisivankilaan Jeolanam-don maakunnassa. Hänen vankilaosoitteen ei ole vielä tiedossa. Toukokuun 2003 jälkeen Etelä-Korea on lähettänyt 675 lääkintä-jarakenusjoukkojen sotilasta Irakiin. Maan hallitus harkitsee parhaillaan 1500 erikoisjoukkojen sotilaan lähettämistä.

Cheol-min Kangia syytetään sotilaskarkuruudesta, ja sotilassyöttäjä vaatii hänelle kolmen vuoden tuomiota. Oikeudenkäynnin odotetaan päättyvän vielä joulukuussa.

Tukikirjeitä voi lähettää osoitteeseen: Kang, Cheol-min (Private)
POB 85-10, 31st Army Division,
Ochi-dong, Buk-gu, Gwangju, 500-130
Korea

Etelä-Korean presidentille Roh Moo-hyunille taas voi lähettää vastalauseviestin War Resisters' Internationalin sivuilta osoitteesta:
<http://wri-irg.org/co/alerts/20031201a.html>.

Armenian parlamentti käsittelee aseistakieltäytymistä

Vaihtoehtopalveluslaki "löpäsi" Armenian parlamentin ensimmäisen käsittelyn Jerevanissa 10.10. Parlamentin varapuhemies Vahan Hovhanesian ARF-puolueesta, joka on ollut nykytuotoisen uuden lain tärkein taustavoima, kertoi että lain säätäminen on humantiarinen ja

poliittinen välttämättömyys ja Armenia on myös sitoutunut siihen liittyessään Euroopan Neuvostoon vuonna 2001.

Armeniassa ei ole aikaisemmin ollut minkäänlaisia vaihtoehtoja asepalvelukselle, mutta esitetty lakikäsittely useita suuria ongelmia. Ensinnäkään kysymysolesiviliiluoitoisesta vaihtoehtopalveluksesta, vaan armeijansäilyttämisestä suorittavasta aseettomasta palveluksesta. Vain sellaisten uskonnollisten ryhmien, jotka kieltävät jäseniltään asepalveluksen, jäsenillä on mahdollisuus hakea siihen. Hovhanesian mukaan muiden ryhmien säilyttäminen lakiin olisi kyllä eurooppalaisten asiantuntijoiden suositusten mukaista, "mutte mahdollista näissä oloissa, koska asepalvelus on Armeniassa yhä pakollista."

Esityksen mukaan mahdollisuutta hakea vaihtoehtoiseen armeijapalvelukseen ei ole asevelvollisilla, jotka ovat suorittaneet vähintään puolet asepalvelusajastaan. Esityksen mukaan aseettoman palveluksen pituus olisi 42 kuukautta (aseellinen kestää 24 kk).

Kreikka Lazaros Petromelidisin pitkä kamppailu jatkuu

Kreikan poliisi yritti pidättää aseistakieltäytyjä Lazaros Petromelides 18. marraskuuta. Hän kuitenkin vältti pidätyksen, koska ei ollut kotonaan. Häntä epäillään siviilipalveluksen välttämisestä. Oikeudenkäynti asiasta oli määrä pitää marraskuussa, mutta se lykättiin ensi vuoden helmikuulle.

Petromelidesille myönnettiin aseistakieltäytyjän status pitkä kamppailun jälkeen vuonna 1999 (vaihtoehtopalvelus mahdollistui Kreikassa ylipäättävänsäkin vasta 1997), mutta hänet määrättiin suorittamaan 30kk:n mittainen vaihtoehtopalvelus, kun armeijapalveluksesta hän olisi selvinnyt ikänsä ja isyytensä johdosta neljällä. Tämän

johdosta hän kieltäytyi ja aseistakieltäytyjän statusensa peruttiin.

Huhtikuussa 1999 hänet tuomittiin neljäksi vuodeksi vankeuteen sotilaskarkuruuden (joka oli tapahtunut ennen kuin hänet tunnustettiin aseistakieltäytyjäksi) takia, mutta hän pääsi ehdonalaan istuttuaan kaksi ja puoli kuukautta. Tämä vahvistettiin lopullisesti 12.6.2003, jolloin oikeuslangetti hänelle 20 kuukauden ehdollisen rangaistuksen. Nyt käynnissä olevan uuden oikeudenkäynnin aihe on karkuruus siviilipalveluspaikalta. Uusi oikeudenkäynti rikkoo kansainvälisen kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan sopimuksen 14. artiklan 7. pykälää, jonka mukaan "ketään ei saa tuomita ja rangaistaukselle rikoksesta, josta hänet on jolopullisesti tuomittu vapautettu kunkin maan rikos- ja rangaistussäännösten perusteella."

Kaikilla on mahdollisuus auttaa Lazaros Petromelidisia ja muita kreikkalaisia aseistakieltäytyjiä pienellä vaivalla. Kreikan pääministerille osoitetun sähköpostiviestin, jossa vaaditaan Petromelidisiä vastaan nostetun oikeusprosessin lopettamista, voi lähettää War Resisters' Internationalin sivulta osoitteesta:

<http://wri-irg.org/co/alerts/20031121a.html>

Serbia & Montenegro aseistakieltäytyjä viikon pidätettynä

Serbian sotilaspoliisi pidätti aseistakieltäytyjä Nikola Kovacevicin 5. joulukuuta. Häntä syytetään "luvattomasta poissaolosta". Nikola Kovacevic haki aseistakieltäytyjän asemaa jo toukokuussa 2003. Koska tuona aikana ei ollut vielä siviilipalvelusta, hänet määrättiin aseettomiin tehtäviin armeijan huoltokeskukseen Karadjordjevoon. Siellä hän joutui työskentelemään teurastamossa, mitä hän ei halunnut tehdä. Elokuun alussa hänen oli määrä saada siirto toiseen huoltokeskukseen Belgradin lähelle. Siirtokuitenkin peruttiin ja Kovacevic päätti olla palaamatta teurastamoon. Sotilaspoliisi tavoitti hänet vasta nyt, vaikka hän oli oleskellut koko ajan viranomaisille ilmoittamattaan osoitteessa.

Kiinnioton jälkeen häntä ei viety takaisin Karadjordjevoon, vaan Belgradiin odottamaan pidätettynä sotilasoikeuden istuntoa. Hänen oikeudenkäyntinsä järjestettiin 12.12., ja hänelle langetettiin kolmen kuukauden ehdollisen vankeustuomio. Siviilipalveluksen

suorittamista koskevat säännökset hyväksyttiin Serbiassa vasta 27.8.2003, vaikka oikeus aseistakieltäytymiseen oli tunnustettu perustuslaissa jo aikaisemmin.

Bosnia asevelvollisuusakka tetaan?

Bosnian hallitus päätti 28.11., että molemmat armeijat (Bosnia-Hertsegovinan liittotasavallan ja serbitasavallan) alistetaan Sarajevon keskushallinnolle. Lisäksi hallitus päätti armeijan täydellisestä ammattimaisuudesta, mikä merkitsee asevelvollisuuden lakkauttamista. Ei ole täysin selvää, kuka ja koska ryhtyy toimenpiteisiin asian edistämiseksi, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että asevelvollisuus todellakin lakkaa koko maassa.

Saksan kaksitotalikieltäytyjää arestissa kasarmilla

Kaksi saksalaista totalikieltäytyjää, joista molemmat ovat kotoisin Bremenistä Pohjois-Saksasta, on parhaillaan arestissa kahdella eri kasarmilla. Molemmat määrättiin sotilaspalvelukseen 1. lokakuuta ja he menivät kasarmeilleen vain kieltäytymään.

Jannes von Bestenbostel määrättiin Trukft Roland-kasarmille Brandenburgissa. Koska siellä ei ole tarpeeksi sillejä, hänet siirrettiin Beelitziin. Simon Alexander Lieberg puolestaan määrättiin palvelemaan Vareliin laskuvarjojoukkoon.

Tavallisesti saksalaiset totalikieltäytyjät joutuvat istumaan 63-84 päivää sotilasarestissa useassa jaksossa, ensin 7 päivää, sitten 14 ja lopulta 21 päivää. Tämän ajan jälkeen tapaus siirretään siviilituomioistuimen käsiteltäväksi, jossa totaaleja syytetään niskoittelusta.

Molemmille voi lähettää tukipostia: Jannes von Bestenbostel
Trukft Roland-Kaserne
Fohrder Landstrasse 33
14772 Brandenburg
Germany

Simon Alexander Lieberg
Fallschirmjaegerbattalion 33
Frieslandkaserne
26316 Varel
Germany

Sotasankari istää urotekonsa

Toisen Persianlahden sodan tunnetuin yksityiskohta on varmasti Irakilaisien vangiksi jääneen sotamies Jessica Lynchin tapaus. 507. huoltokomppaniassa palvellut, tuolloin 19-vuotias Lynch jäi yksikkönsä kanssa irakilaisien väijytykseen ja sotavankeuteen. Pentagon kehitti sodan alkuvaiheessa sattuneen tapauksen ympärille valtavan mediakampanjan: kautta maailman levisi tarina, jonka mukaan Lynch oli taistellut viimeiseen luotiin saakka, nähnyt tovereidensa kaatuvan ympärillään ja haavoittunut vaikeasti jouduttuaan lopulta lähitaiteluun irakilaisien kanssa. Tarina hui-pentuisankarilliseen pelastusoperaation Nasiriyahin sairaalassa.

Lynch -myytti joutui kritiikin kohteeksi jo tuoreltaan. BBC:n toukokuussa tuottaman dokumentin "War Spin" mukaan tarinassa oli totta vain siteeksi: Lynch ei todellisuudessa ollut osallistunut taisteluun, koska hänen aseensa ei toiminut, hänen vammansa olivat syntyneet ajoneuvojen yhteentörmäyksessä ja irakilaisien kranaatin räjähdyksessä (nämä seikat on myöhemmin tunnustettu oikeaksi myös USA:n armeijan raportissa) ja sairaalassa, jossa ei enää pelastusoperaation

aikana ollut lainkaan irakilaisia sotilaita, häntä oli pyritty hoitamaan olosuhteet huomioonottaen mahdollisimman hyvin. Vapauttamisen jälkeen Lynchä tutki-neet armeijan lääkärit kertoivat uoloin, että hän kärsii amnesiaa, eikä todennäköisesti tule koskaan muistamaan mitään sotavankeusajastaan.

Muisti on kuitenkin sittemmin palautunut, ja nyt Jessica Lynch -myytin kriitikoiden joukkoon on liittynyt myös Jessica Lynch itse. "Minua käytettiin symbolina koko sille touhulle ja se on väärin", hän kertoi kirjansa "I Am a Soldier, Too" promootiotilaisuudessa marraskuussa, "koskee, kun ihmiset keksivät tarinoita asioista, joista eivät tiedä totuutta." "Ei se ihan niin tainnut tapahtua", kommentoi hän väitteitä, joiden mukaan irakilaiset vangitsijat olisivat puukottaneet ja pahoinpidelleet häntä. (www.foxnews.com). Hän vahvisti myös BBC:n dokumentissa esitetyn tiedon, jonka mukaan sairaalan henkilökunta oli yrittänyt luovuttaa hänet amerikkalaisille jo ennen vapautusoperaatiota, mutta tämä ei onnistunut koska amerikkalaiset sotilaat avasivat tulen häntä kuljettanutta ambulanssia kohti.

Sodanvastustajan vankilaan Irlannissa

Irlannin sodanvastaisen liikkeen aktiivi Fintan Lane aloitti 26. marraskuuta 60 päivän vankeustuomion suorittamisen osallistumisesta Shannonin lentokentällä viime vuoden lokakuussa järjestettyyn rauhanomaiseen mielenosoitukseen. Siviililentokenttää käytetään USA:n sotalentokoneiden tankkaamiseen. Mielenosoittajat astuivat luvatta lentokentän alueelle. Hän ole saanut viime huhtikuussa 750 euron sakon, mutta kieltäytyi maksamasta sitä, joten rangaistus muutettiin ehdottomaksi vankeudeksi.

Hetkeä ennen pidätystään Fintan Lane kertoi: "Joukkotunkeutuminen, johon osallistuin, oli vastalause ja vastarintaa sitä kohtaan, että irlantilainen siviililentokenttä on muutettu osaksi USA:n sotakoneistoa. Toimimme omantuntomme perusteella enkä kadu

mitään. En maksa tätä sakkoa koska niin tekemällä tunnustaisin syyllisyyteni. Enkä tunne syyllisyyttä. En halua joutua vankilaan, mutta Irlannin kansalaisena kieltäydyn olemasta missään tekemisissä tämän hallituksen moraalittoman toiminnan kanssa. On tärkeää, että ihmiset kieltäytyvät hyväksymästä sitä, että USA:n sotakoneet saavat käyttää Shannonin lentokenttää."

Irlannin sodanvastainen liike järjestää seuraavan joukkokansalaistotelemattomuustapahtuman lentokentällä 6. joulukuuta.

Fintan Lane voi lähettää tukipostia osoitteeseen: Fintan Lane
Limerick Prison
Mulgrave Road
Limerick.

Penni ajatuksistani

"Tevetoatteapostoli Paavalin sanoihin Roomalaiskirjeen 13 luvun alussa janiiden perusteella pidätte velvollisuutenanne totella ihmillistä esivaltaa. Mutta te ette ole lainkaan ymmärtäneet näiden sanojen tarkoitusta, vaan olette kääntäneet ne kerrassaan väärin. Sillä Paavali ei puhu siinä maallisista valloista, vaan henkisistä, joita Jumala antaa jokaiselle." (Johannes Greber)

Ohto Syrjänen

U skonnollisen-kuteneettisenkin vakaumuksen oikeaoppisuus punnittaneen edelleen 2000-luvun poikkeusoloissakin valtion kirkon vaa'alla edistyksellisten teologioiden jhumanistien ponnistelusi vuuttuen. Mutta silloinhan olisi kyse pelkästä petollisesta sanahelinästä!

Yhteiskunnallisen lain kaksija-koisuus rauhan ja sodan oloihin pudottaa pohjanaivan kaikelta, luottamukselta. Armeija on valtio valtiossa, De Vigny totesi. Se miksi oma elämäkatsomus, henkilökohtainen vakaumus ja siviilipalvelus ovat voimassa ja nauttivat legitiimisti maallisen esivallan suojaa vain rauhan aikana, herättää syystä äärimmäisen vaivavia kysymyksiä.

Onko tässä jätetty jonkinlainen "katumuksen" mahdollisuus, jos ajatellaan, että valtaosa kutsutuista (käsketyistä) suorittaa kyseenalaisen velvollisuutensa verrattain nuorena?

Eikö suoritettun asepalveluksenkin pitäisi olla voimassa "vain toistaiseksi"? Jospa kutsuntaikää korotettaisiin? Pitäähän tykinruoka saada valalla sidotuksi ennenkuin se alkaa ajatella asioita omaehtoisesti..

Rauha? Valtio on sotatilassa! -Kaaos

Havaitsijan silmissä väkivalta asuulukuisissa muodoissaan, kaikkialla; yksittäisissä ihmisissä, perheissä, kouluissa, työpaikoilla, yhteiskunnallisissa rakenteissa. Eikö esivallan totteleminen tällaisen yhteiskunnan puolustamisessa ole samalla myös näiden väkivallan muotojen puolustamista?

Suurin kysymys kuuluu: Mitä me puolustamme? Se vasta on abstraktio (joskin pohtimisen arvoinen). Jos olisimme syntyneet ja eläneet pimeään laatikkoon suljettuina, niin puolustaisimme silloin tuota laatikkoa?

"Pidämme sotanarintamienvälistä taistelua jasanomme, että vallitsee rauha, kun rintamien välillä ei taistella. Olemme täysin ehdollistuneet sille, että

rauha tarkoittaa sodan poissaoloa. Kuitenkin fyysinen sota on vain viimeinen ulkoinen ilmentymä asiasta, joka on ollut olemassa ennen mentaalilla ja emotionaalilla tasolla." (Annikki Arponen)

Minne katosi flower power? Aseettomuuden asia on siksi hankala, että paitsi historialla (sen kirjoituksella) ja kansallishengellä (kansallisuudella, propagandalla), on traditiollakin oma mahtinsa.

Silti tässäkin tietous ilmiöiden laadusta on avuksi. Gandhi kehitti eräänlaisen väkivallattoman vastarinnan. Voitaisiko sellaisesta ottaa täälläkin mallia kestävämmän, jopakan sällista (tai sanokaamme paremminkin väestöllistä) itsetuntoa tervehdyttävän avoimen rakenteen, todellisen "kriisinhallinnan", ja samalla humanimman initaation luomisessa? Millainen hanke voisi olla? Olisiko kyse kokonaan uudenlaisesta siviilipalveluksesta?

Onko kukaan kysynyt miten on väestönsuojelun laita todellisuudessa?

Herbie Cock

Voiko "omantunnonarattomien" (?) militaristien ynnä tosimiesten kanssa käydä lainkaan älyllistä, rakentavaa vuoropuhelua ja mikä on avain siihen?

Tarjotaan parempi vaihtoehto osallistumisen ja yhteenkuuluvuuden kokemisen tarpeelle, maakunnissa voimakkaastinousevalle militaristiselle toiminnalle, Maanpuolustuskoulutusrylle - tulevaisuuden Suojeluskunnille!

Kalajokilaakson aseistakieltäytyjät aseeton kalajoki@hotmail.com

Tue antimilitaristatyötä - osta AKL:ntuotteita!

Tilaukset lähetetään Aseistakieltäytyjäliiton toimistolle. Minimitilauks 4 euroa, jos maksu ei ole tilauksen mukana. Postikulut lisätään hintaan. Sampo 800017-750541. Jäsenhinnat voimassa vain noudettaessa Helsingin toimistolta.

Farewell to Arms III -CD

Uusi, kansainvälinen vaihtoehtomusiikin kokoelma. Mukana yli 20 bändiä mm. JMKE, Oi Polloi, Kontrovers, Section 8, Oheivasara, Hero Dishonest, Forza Macabra... 2001 - 10 euroa (jäsenhinta 8 euroa).

Antimilitaristiset T-paidat

Katkaistu kivääri ja Suomen leijona, joka katkaisee miekkansa (vain muutama jäljellä). myös erä sekä rinta- että selkäpainatuksella. Koot S-XXL Värit musta, tummapurppura, oliivinvihreä, punainen. Erä uniikkivärjättyjä, myös kaksivärisiä (vain M, XL). Katkaistu kivääri, Koot S-XL, Värit musta, tummansininen tai lila. Kysy tarkemmin tai tule toimistolle sovittamaan. 10 euroa (jäsenhinta 9 euroa)

Katkaistukivääri-pinssi
Antimilitaristisen liikkeen maailmanlaajuinen tunnus. 2 euroa/kpl.

Rintanapit (Ø 38 mm)
Noin 25 erilaista antimilitaristisia aiheita. 1 euro/kpl.

Rintanapit (Ø 25 mm)
Uusia javanhoja antimilitaristisia aiheita kompaktissa koossa. 1 euro/kpl.

Kangaskasseja
Katkaistu kivääri kuvalla. 3 euroa/kpl
Myös erä uniikkivärjättyjä, kysy hinta.

Sodalla on lapsen kasvot

Vihko kertoo lasten käyttämisestä sotilaina eri puolilla maailmaa. Varovaisen arvion mukaan lapsisotilaita on tällä hetkellä maailmassa ainakin 300 000. Alle 18-vuotiaita sotilaita käytetään tällä hetkellä 36 aseellisessa konfliktissa, alle 15-vuotiaita 28:ssä. 16 sivua - toukokuu 1999 - Jarkko Saipio - 1 euro.

Salaisuus, joka vaati elämän

Mordechai Vanunu vuodatti tietonsa Israelin salaisesta ydinaseohjelmasta englantilaiselle Sunday Times-lehdelle. Hänet kidnapattiin Italiasta ja tuomittiin salaisessa oikeudenkäynnissä 18 vuodeksi vankeuteen. Vihko sisältää neljä tekstiä, jotka kertovat Vanunun tapauksesta ja Israelin salaisesta ydinaseohjelmasta. 24 sivua - syyskuu 1999 - toim. Robert Ryömä, Kaj Raninen - 1 euro.

Propagandan takaa

Kolme tanskalaisen rauhantutkija Jan Öbergin tekstiä, joissa analysoidaan, mitä itse asiassa tapahtui Kosovossa keväällä -99 ja mitä tapahtui sen myötä koko maailmalle. 20 sivua - lokakuu 1999 - Jan Öberg - 1 euro.

Jugoslavian väkivallaton vallankumous

Neljä tanskalaisen rauhantutkija Jan Öbergin tekstiä, joissa analysoidaan Jugoslavian muutosta ja alueen tulevaisuudennäkymiä. 24 sivua - 2001 - Jan Öberg - 1 euro.

Mielipidevangin opas

Opastotaalikieltäytymistä harkitseville. Kattava tietopaketti totaalin oikeusprosessista ja vankilaloista. 32 sivua - 3. painos lokakuu 1999 - toim. Kaj Raninen - 1 euro.

Katkemiaalistumisestajavastarininnasta

Viisi artikkelia väkivallattomasta vastarininnasta esimerkkeinä erilaisten ympäristöjen ja tilanteiden kirjosta, jossa väkivallattoman vastarinnan lukuisilla menetelmillä näyttäisi olevan sijansa - ja ehkä myös missä niillä ei näyttäisi olevan. 60 sivua - 1998 - toim. Kaj Raninen - 3 euroa.

Aseistakieltäytyjän maailma

Mitä on pasifismi? Onko väkivalta välttämätöntä? Miksi ja miten kieltäytyä väkivallasta? Mihin sotaan Suomi varautuu? Onko aseettomuus avuttomuutta?... 200 sivua - 1989 - Juha Tuomikoski - 3 euroa.

Nuoriso ja asevelvollisuus

Kansainvälisen Rauhantoimisto (IPB) ja Sodanvastustajien Internationaali (WRI) järjestivät yhteistyössä AKL:n ja Suomen Rauhaliiton kanssa 1985 kansainvälisen symposiumin "Nuoriso ja asevelvollisuus". Kirja sisältää symposiumissa pidetyt esitelmät. 288 sivua - 1988 - toim. Jouko Väänänen, Kimmo Kiljunen - 3 euroa.

Kaikki miehet aseisiin!?

Puheenvuorojasiviilipalveluksesta ja aseistakieltäytymisestä. 100 sivua - 1985 - toim. Tapani Kaakkuriniemi, Jukka Kanerva - 2 euroa

Kurikomppanien kirkonkellot

Toisenlainen tarina jatkosodasta. Kirja seuraa aseistakieltäytyjien matkaa Suomenlinnasta Pelson soille. 240 sivua - 1996 - Uolevi Aho - 13 euroa (jäsenhinta 11 euroa).

17.2.

30 vuotta AKL:n perustamisesta (AKL oli alkuperäiseltä nimeltään Siviilipalvelusmiesliitto ry)

12.3.

AKL:n tukikeikka Jyväskylässä

14.3.

Elokuvanäytöksiä Jyväskylässä

28.3.

Sääntömääräinen vuosikokous Helsingissä

15.5.

Rauhaa-tapahtuma Yläkaupungin yössä Jyväskylässä. AKL yksi tapahtuman järjestäjästä.

Tule Aseistakieltäytyjäliittoon

AKLetsiharjoittelijaatöihinHelsingintoomistoonRauhanasemalle.Toimenkuvaan kuuluu erityisesti puhelimet ja sähköpostilla tehtävä aseistakieltäytymistä koskevan neuvontatyösekä liittontapahtumien järjestäminen yhdessä liiton aktiivien kanssa. Kehittämällä uusia ja osallistamalla olemassaoleviin projekteihin työssä on mahdollisuus hyödyntää omia omia erityistaitojaan monipuolisesti.

Työliitossa on melko itsenäistä ja harjoittelijalta toivotaan oma-aloitteisuutta ja joustavuutta. Aikaisempi kokemus yhteiskunnallisesta työstä on suotavaa, muttei mitenkään välttämätöntä - kyllä täällä oppii ja kokeneemmat neuvovat. Ikä tai sukupuoli ei ole rajoittava tekijä.

AKL:n taloudellisten resurssien puutteen vuoksi olisi hakijalla oltava mahdollisuustyöharjoittelu-taityöllistämistukeen. Työjaksovoioilla esim. puolivuotta vuoden ja alkaisi niin pian kuin hakijalle sopii.

Jos antimilitaristinen rauhantyydytysoikeus on otettu käyttöön, puhelimet, sähköpostilla tai kirjeitse.

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

Rauhanasema, Veturitori,
00520 Helsinki
puh. 09-140427, fax 09-147297
akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi
http://www.aseistakieltaytyjaliitto.fi

Paikallisosastot:

AKL-Jyväskylä
PL 367, 40101 Jyväskylä
akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Rovaniemi
PL 72, 96101 Rovaniemi
akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Tampere
PL 673, 33100 Tampere

AKL-Tornio
c/o PL 72
96101 Rovaniemi

AKL-Turku
akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Vaasa
PL 1, 65201 Vaasa
akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi

Muita yhteystietoja:

AKL:n sähköpostilista
akl-lista@kaapeli.fi
listalle liitytään lähettämällä viesti:
"subscribe akl-lista" osoitteeseen
majordomo@kaapeli.fi

AKL:n siviilipalvelusaiheinen
sähköpostilista, sivari-lista@kaapeli.fi
listalle liitytään lähettämällä viesti:
"subscribe sivari-lista" osoitteeseen
majordomo@kaapeli.fi

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
warresisters@gn.apc.org
http://www.gn.apc.org/warresisters

Vangitut totaalkieltäytyjät

Allaolevat 9 totaalkieltäytyjää ovat kiinnostuneita tukipostista.

Lasse Jansson
(25.8.2003-12.3.2004)
Suomenlinnan työsiirtola
Suomenlinna C 86
00190 Helsinki

Eero Laitinen
(5.1.2004-22.7.2004)
Sukevan vankila
Iskolan avovankilaosasto
PL 2, 74345 Kalliosuo

Tatu Lauriala
(18.12.2003-4.7.2004)
Mikko Markovaara
(15.12.2003-2.7.2004)

Panu Pietilä
(8.9.2003-)
Aydin Sayar
(29.12.2003-16.7.2004)
Helsingin työsiirtola
PL 36
01531 Vantaa

Johannes Lilja
(24.7.2003-10.2.2004)
Vilppulan vankila
Kotiniementie 67
35700 Vilppula
Johannes Liljan vankilapäiväkirja:
www.pilvilampaat.com/johannes.htm

Väinö Järvelä
(14.7.2003-29.1.2004)
Pekka Puikko
(14.7.2003-26.1.2004)
Ylitornion avovankilaosasto
Rajantie 2
95600 Ylitornio

Liityjäseneksi!

Aseistakieltäytyjäliiton jäseniksi voivat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi kaikki muutkin, jotka kannattavat sen periaatteita. Perusjäsenmaksu on tällä hetkellä 10 euroa, alennettumaksu (palveluksessa oleville siviilipalvelusajalle, totaalkieltäytyjille joiden oikeusprosessi on kesken ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttävälle) 5 euroa ja tukijäsenmaksu 20 euroa.

Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Sivari & Totaali -lehti, joka kertoo aseistakieltäytymisestä ja antimilitaristisesta toiminnasta eri puolilla maailmaa. Leikkaa kortti irti ja lähetä täytettynä AKL:n toimistoon!

Saajan nimi ja osoite Aseistakieltäytyjäliitto ry. Rauhanasema, Veturitori 3 00520 Helsinki	Nimi	ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY
Tilille nro 800017-750541	Osoite	 Jäsenkortti
Maksajan nimi ja osoite	Syntymävuosi	☐ Varsinainen jäsen (5/10 euroa) ☐ Tukijäsen (20 euroa tai enemmän)
Tilit nro	Jäsenmaksut	Jäsen _____
Allekirjoitus	alennettu 5 euroa perusjäsen 10 euroa tukijäsen 20 euroa	Jäsenmaksu vuodelle 200_ _____
	euroa	Tilille nro 800017-750541 euroa
		Tilit nro _____

AKL on vuonna 1974 perustettu nuortenrauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarisminvastainen järjestö. Sen jäseniksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohhta, että erivaltioiden janiisissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten

tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia kuten ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaolonsa ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan ollarakentamassa maailmaa, jossa vallitsevat todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei

perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, nemyös

ylläpitävänsä. Sentaki pidämme aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliittotoimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaalkieltäytymistä.

